rъt. La vederea lȣĭ пъrȣ lȣĭ Пaȣl kъ 'ĭ se aratъ ȣna din ачele paiaцe miчĭ kȣ sforĭ чe se dъ koпiilor ka sъ se joaчe, a kъrora пiчioare, mîĭnĭ, gȣrъ шi okĭ, sar trъgъnd sforiчelele чe atîrnъ; kъnd era koпil îĭ плъчea sъ se joaчe kȣ asemenĭ пъпȣшĭ, vederea lȣĭ Alekȣ i le adȣse aminte, kъta sforile de karĭ ar fi пȣtȣt sъ 'l tragъ, шi 'шĭ цinȣ kȣ nesпȣsъ difikȣltate rъsȣl чe îl ȣmfla.

Lokȣitorii пe akolo a dat lȣĭ Alekȣ B . . . felȣrimĭ de sȣrпȣmirĭ, îl kema maĭ în general Skaberчea saȣ Skavinski. — Într'o zi kiar el îшĭ kъnta kъntekȣlȣ imitat din o insпiraцiȣne a D-lȣĭ Eliade.

„Alekȣ Skavinski
„Пe kare a voit Natȣrъ
„A'l forma karikatȣrъ.

Alцiĭ 'ĭ maĭ zik Sfredelȣш, alцiĭ пȣiȣ de пiцigoiȣ, alцiĭ omenaшȣl saȣ omȣleцȣl; — ȣn vekiȣ пreзidentȣ al tribȣnalȣlȣĭ, omȣ de sпirit, пe kъnd eraȣ amъndoĭ în fȣnkцiȣne, 'ĭ ziчea într'o nemцeaskъ strikatъ *Anц-sfa-draĭ*; — ȣnȣ bȣfon de akolo 'lȣ пȣmea, Jȣmъtate de om.

Dȣпe чe шĭ-a lȣat цigara se aшezъ пe kanaпea, 'шĭ întinse пiчoarele чe seamъnъ a fi neзъvîrшite aшa sȣnt de skȣrte, tȣшi de vre o kîte-va orĭ, kъȣtъ sъ шĭ dea o konteninцъ, шi aпoĭ lȣînd ȣn aer kȣ totȣl magistral, Alekȣ zise:

— Domnȣl meȣ!

— Domnȣl meȣ, 'ĭ resпȣnse Пaȣl.

Aчi fъkȣrъ o пaȣsъ de vre o kîte-va momente шi iar înчeпȣ.

— Iȣbeшtĭ пe Lina шi-ĭ faчĭ kȣrte.

— Krezĭ? . . .

— Sȣnt sekȣr.

— Eшtї пrea instrȣit шi mъ bȣkȣr de шtiinцa шi intelegenцa чe dovedeшtї kъ aї

— Пtxrȣ, Пtxrȣ,

— Te aї înekat Domnȣle B. . . . . пoftешtї ȣn пaxar kȣ апъ? — întrebъ Пaȣl.

— Пtxrȣ, nȣ, nȣ e nimika, Пtxrȣ, Пtxrȣ ȣn пȣstiȣ de gȣtȣraiȣ.

— Sъ'l пorцї sъnъtos . . . aшia darъ ziчeaї . . . .

— Ziчeam kъ iȣbeшtї пe Lina, kъ o kȣrtezї шi kъ sȣnt sekȣr de aчeasta

— Пe ȣrmъ. . .

— Askȣltъmъ; Пtxrȣ; krez kъ vorbind kȣ dȣmneata, mъ adresez kъtre ȣn om de inimъ, de onor, kȣm trebȣe sъ fie ȣn om пъskȣt, kreskȣt, învъцat ka dȣmneata. Пtxrȣ Пtxrȣ!

— Darъ tare tȣшeшtї.

— Tare; Пtxrrrrrrȣȣȣȣȣ! askȣltъmъ, eшtї gentilom, voiȣ sъцї чer o esпlikaцiȣne sinчerъ, lealъ шi adevъratъ;

— Mъ onorї mȣltȣ.

— Sпȣnemї; iȣbeшtї aчea femee?

— Îцї voiȣ resпȣnde kȣ toatъ sinчeritatea Dȣmnȣl meȣ kъ eшtї пrea mȣlt kȣrios.

— Nȣ aшa; — te întreb пentrȣ kъ am kȣvintele mele.

— Kare sȣnt?

— O iȣbesk шi eȣ.

— Aȣzї akȣm!

— O kȣrtezȣ.

— Kȣm sъ пoate? . . . .

— Mї este amantъ.

— Stъї aчi Domnȣlȣ meȣ; ї zise Пaȣl; пinъ akȣm te am lъsat sъ vorbeшtї пentrȣ kъ te asekȣr

gъseam tonsl dsmitale, nasza dsmitale, foarte dramatikъ-bsfonъ; ші mĭ nronsneam o distrakціsne de kъte-va ore, dar din momentsl în kare este kestisne de o femee че konsider ші resnektš ssb toate nsnktsrile de nrivire; — îndatъ че este în kestie onorsl snеĭ dame de soчietate, konversaціsnea devine nsціn demnъ de doĭ oamenĭ bine kresksцĭ bine nъskscĭ kariĭ trъesk în soчietate. Ns te-am întrebat че relaціsnĭ esistš între dsmneata ші aчea damъ; — bine voeste a ns-mĭ snsne nimika.

— Ba; ns аша; — Пtъrrsss; askslтъmъ; — resnsnse Aleks — voesk sъ am ks dsmneata o esnlikare ka sъ ns se fakъ neînцelegerĭ; te ksnosk, te stim, te konsider foarte mslt.

— Ksm vъz oninia dsmitale desnre mine s'a modifikat foarte mslt de erĭ inkoaчĭ; kъчĭ erĭ înkъ, nronaцaĭ assnrъ'mĭ kalomniĭ ші defъimъrĭ аша de marĭ аша de neadevъrate în kъt ns-шĭ noate imagina чine-va, kъ asemenĭ enormitъцĭ not eші dintr'sn omenaш аша de mititel.

— Stъĭ Domnsle . . ns am zis neчĭ odatъ, rъš de Dsmneata, intrigĭ ale mimeilor че voesk sъ ne desbine ші sъ ne adskъ la чerte; — din kontrъ 'цĭ renet te konsideri te stim, 'цĭ doresk amiчia, ші de aчeea viš ka la sn om de onor, sъ'цĭ snsiš; aчea femee este amanta mea, lasъte de ea ші ns o maĭ ksrta.

— O sъ te rog sn lskrs Domnsle B. . . .

— Ilorsnчeште.

— O sъ te rog îĭ zisse Iasl sъ bine-voeштĭ a'mĭ arъta nrivilegisl че aĭ de la gsvern saš aвtorisaціa че aĭ de la bъrbatъ-seš, saš чel nsціn vre sn kontrakt legal ші inskris fъkst kiar ks dъnsa

прin kare aĭ monoпolѕl amorѕlѕĭ aчestеĭ femeĭ, шi прin kare eшtĭ aѕtorizat пѕmaĭ dѕmneata speчial dѕmneata sъ'ĭ faчĭ kѕrte, шi altѕl пѕ.

— Glѕmeшtĭ? — шi miчiĭ okĭ aĭ lѕĭ Alekѕ deveпirъ lѕпgĭ шi boѕѕmflaцĭ spre fъlчĭ.

— Ba пѕ, de kъt aш fi foarte mѕlцѕmit, fiind kъ am ajѕпs пъпъ la пѕпtѕl ѕпеĭ asemenĭ konfidenцe, sъ шtiѕ daka aĭ vre ѕп akt, prin kare 'цĭ se akordъ ast privilegiѕ, fie de kъtre gѕvern, fie de kъtre bъrbatъ-sъѕ, fie kiar de kъtre ea; — sѕпt amploiat jѕdekъtoresk, шi пѕ te poцĭ îndoi kъ voĭ rekѕпoaшte în datъ validitatea ѕпѕĭ asemenea akt, шi mъ voĭ sѕпѕпe îndatъ la ѕп înskris legal шi formal.

— Ѕїte akѕma пa; — aĭ vъzѕt dѕmneata asemenĭ înskrise în ast-fel de kestiѕпĭ.— ĭĭ respѕпse Alekѕ.

— Ba пѕ, dar fiind kъ dѕmneata eшtĭ singѕrѕl om în lѕme, пe kare 'l am vъzѕt viind kѕ atîta пaivitate шi asekѕranцъ, sъ'mĭ deskoпere ѕп asemenea sekret, шi sъ 'm fakъ asemenea propoѕiцiѕпĭ, gъпdeam kъ veĭ fi o esчepцiѕпe la regѕla generalъ шi kъ veĭ fi avъпd ѕп privilegiѕ oare kare.

— N'am; dar te rog шi чer promisiѕпea dѕmitale, sъ reпѕпцĭ la dъпsa.

— Domпѕle, dъ'mĭ voe kѕ toatъ пъrerea de rъѕ чe simц, sъ пѕ priimesk rѕgъчiѕпea dѕmitale шi sъ пѕ'цĭ fak promisiѕпea чe 'mĭ чerĭ.

— Aшa dar voeстĭ o rivalitate?

Пe Паѕl îl ѕmflъ rîsѕl.

— O voeшtĭ?

— Domпѕle B. . . . este o mare îndrъsпealъ din partea mea sъ înчerk o rivalitate kѕ ѕп om ka dѕmneata, dar чe sъ fak, de! voiѕ faчe шi eѕ, чe voiѕ пѕtea.

— O sъ ajȣngem la estremitъцї.

— Aшa!

— O sъ пe пrigonim ȣnȣl пe altȣl.

— Kȣm sъ пoate!

— O sъ ajȣngem пoate maї deпarte.

— La sъnge, ...

— Ba nȣ. . . . dar o sъ sпȣiȣ̆ tot bъrbatȣlȣї eї

— Askȣltъmъ Domnȣle B. . . serios akȣm; — am desпreцȣit toate defъїmъrile dȣmitale am ertat toate kalomniile dȣmitale am пesokotit toate klefetirele dȣmitale; — dar 'цї jȣr пe Dȣmnezeȣ̆; — îndatъ чe veї faчe o asemeпea laшitate, în datъ чe voїȣ̆ simцi kъ aї bъgat чea maї mikъ intrigъ în menagiȣl eї, îndatъ чe voї aȣzi kъ aї sпȣs ъl maї mik kȣvъnt bъrbatelȣї eї, veї пetreчe kȣ mine чea maї ȣrîtъ orъ, чe veї fi пetrekȣt în viaцa dȣmitale, veї remъnea skilodit, fъrъ ȣrekї, kъчї 'цi le voї rȣпe eȣ̆.

— Aшa; — aпoї mъ aпъr, — am ȣn bъц kȣ шiш.

— Nȣ e maї mare de kît пersoana dȣmitale. . . bъцȣl dȣmitale D-le B. . . . . шi braцȣl meȣ̆ e maї lȣng de kît dȣmneata întreg. . . . dar Zъȣ̆, — a, bъц kȣ шiш; — estї пerikolos frate, fie; mъ însъrчinez sъ frъng шiшȣl dȣmitale, — шi пe Dȣmneata.

— Domnȣle mъ ameninцї, în kasa dȣmitale.

— Eȣ̆? — fereaskъ Dȣmnezeȣ̆! isbite Domnȣle B. . . eȣ̆? пeчї de kȣm; — 'цї sпȣiȣ̆ nȣmaї чeia чe se пoate întîmпla în kasȣl în kare te-aї dȣчe sъ komiцї o laшitate nedemnъ de ȣn om bine пъskȣt, bine kreskȣt, kȣm ziчeaї însȣ'цї adineaȣrї; — o baseцъ пe kare este kaпabil sъ o fakъ nȣmaї argatȣl dȣmitale, шi kiar aчela, krez kъ va gъsi destȣl onor în inima lȣї de Romъn, ka sъ nȣ se înjosseaskъ пînъ la ȣn asemenea grad de infamie, шi de abjekцiȣneї

— Eĭ bine; — dar̆ daka 'ųĭ veĭ nerde timnsl în zadar.

— Пentrs kъ. . . . .

— Пentrs kъ ea mъ isbeшte ne mine; iĭ resnsnse noslimsl Alekš, ks sn aer de tot dramatik шi trismfъtor.

— Eĭ чe sъ fak? resnsnse Пasl kš o nedeskrisъ modestie шi smilitate: — чe sъ fak? — kъnd are чine va̅ fatalitatea sъ întъlneaskъ în drsmsl feriчireĭ, sn om aшa de frsmos, aшa de înalt, aшa de sniritsos, aшa de amabil, aшa de graųios, aшa de nerfekt în fine; — trebse sъ sssnine, sъ nrevazъ toate konseksinųele, dar чe voesti? — O Domnsle B. . . eš sînt teribil de ambiųios шi de fanfaron . . . . mъ lsnt.

— Bine, bine rîzĭ de mine, darъ veĭ vedea.

— Eš sъ rîz de dsmneata? ksm noųĭ sokotį kъ aш nstea rîde de sn om ka dsmneata.

— O sъ vedem kare ne kare?

— Xeĭ! vom vedea. . . . nsmaĭ sn lskrs Domnslš meš, ns laшitate, ns densnųiare, kъчĭ 'ųĭ am snss чe se va întimnla.

— Ųĭ o jsr.

Шi frsmossl Aleksųъ, fъks sn jsrъmъnt solemn шi teribil.

— Aшa dar lsntъ!

— Lsntъ; — ks nlekъчisne.

— Ks resnekt шi sъrstъrĭ de mîĭnĭ, O Domnsle B. . . . mъ rog sъ mъ aveųĭ la *nazar* saš ksm ziчe o esnresisne veke шi strъinъ; — la snloaxna dsmneavoastrъ.

— Bine! Bine.

— Mĭ aųĭ fъkst o mare nlъчere, шi sn mare onor D-le B . . . шi vъ ssnt reksnoskъtor.

— Adio.

Шi graцiosвl, spiritвosвl, sprintinвl B. . . iшї îndesъ пъlъria пe вrekї, iшї posomorî frвntea, шi eшi krвnt шi fвrios, sъ se prepare la вn resbel formidabile de rivalitate.

Remas singвr Iлвl dedв вn kвrs liber rîsвlвї че il înъbвшa de o orъ, шi пe kare'l ponrisse kв mare difikвltate;— apoї o gъndire tristъ, dвreroasъ, iї пorъ figвra, frвntea 'ї se inklinъ palidъ шi gъnditoare, — okiї 'ї lвчirъ de kъte va lakrъmї kвlde, че шirвirъ silenцioase пe obrajiї lвї, inima îї se sdrobi de îndoire, deskвragiare шi neînkredere.

— O пв iшї ziчea el: — Nв e vis dвlчe, fъrъ deшteptare, пв e ilвsiвne fъrъ deшteпцiвne, пв e ferichire întreagъ posibile! — Lina! . . . Lina! aчea floare graцioasъ, aчel sвflet sвperior, aчea figвrъ de înger, aчea inimъ sвblimъ; ea, jвпъ frвmoasъ, poetikъ, divinъ;— ea amanta впвї asemenea Tribвlet?— впеї fiinцe groteaskъ fъrъ imaginaцiвne, fъrъ poesie, fъrъ пiчї o sedвkцiвne, ka aчel Skaberчe?— O lвme! kontrast original! O patвrъ nekonseчintъ! în tine nimik, nimik пв poate fi în konformitate, în proporцiвne de sensaцiвnї, de ideї, de gъndirї, simцirї, de iвbirї, de viaцъ; — Skaberчea iвbit de aчea femee, pentrв kare eв aш da viaцъ, jвпeцъ, viitor pentrв kare aш refвsa de 'mї s'ar propвne; — avвцiї, mъrirї, posiцiвne, rangвrї, Domnire, ka sъ fiв lingъ dînsa, ka sъ sorb sъrвtareaї adoratъ, ka sъ fiв iвbit de ea;— Skaberчea iвbit, amant ferichit? Skaberчea stringe în braцele lвї aчel korp mlъdiosв ka trestia вшoarъ? simte пe sînвl seв, rezemъnd kapвl aчel blond, шi delichios? — askвltъ aчea voчe armonioasъ шi пвrъ ka timbrвl depъrtat al впвї

niano de Erard? — Ea ĭ ziчe kȣvinte de amor arzînde, nentrȣ karĭ altȣl ar nriimi moartea, ka sъ aȣzъ ȣn moment bȣza-ĭ rȣmenъ mȣrmȣrъnd, „te iȣbesk!„ — Skaberчea iȣbit, amant feriчit?....

O derisiȣne! O ironie a natȣreĭ.

În zioa aчeia sombrȣ, tъkȣt, kȣ sъngele rъчit în vinele lȣĭ, kȣ sȣfletȣl sdrobit, kȣ inima arsъ de ȣn amor trist ши dȣreros,— în zioa aчeia, fъrъ niчĭ kiar a merge sъ o vazъ, el nlekъ la moшie la sorora sa, ȣnde kъȣta sъ se distreze în afekцiȣnea eĭ, în jokȣrile koniilor seĭ, în vasta grъdinъ чe are akolo; de sȣferinцъ a sȣfletȣlȣĭ, kare 'ĭ nъrea kъ de alȣnчĭ înainte nȣ va maĭ avea vindekare.

Dȣkъndȣsъ la aчea moшie, el a trekȣt ne la ferestrele kaseĭ ȣnde ea atrasъ nrin sgomotȣl klonotelor kailor de nostъ, — nlesnetelor biчelor,— ши strigъtele sȣrȣgiilor,— ea eшi în balkon se vazъ чine treчea. — Alekȣ era lъngъ dъnsa; —ea roшi, îl salȣtъ kȣ ȣn sȣrъs, Пaȣl o salȣtъ kȣ o tristъ îndiferinцъ; ши trъsȣra trekȣ ka vъntȣl. Dar gъndirea lȣĭ remъsese fiksatъ la aчel balkon, imaginaцiȣnea lȣĭ o vedea înkъ înaintea sa, sveltъ, graцioasъ, rъzъnd, ka o rozъ în diminea цa nrimъvereĭ lȣчind de o esnresiȣne îmbъtъtoare de amor ши de volȣntate; — imagianцiȣnea lȣĭ îĭ o renresenta înkъ, ши la snatele eĭ figȣra îngȣstъ, niцigъiatъ, roшkatъ ka sъngele boȣlȣĭ, figȣra lȣĭ Skavinski, okiĭ lȣĭ stikloшĭ sgъieцĭ, fiksaцĭ asȣnrъ'ĭ kȣ o satanikъ ironie; — sȣfletȣl lȣĭ Пaȣl, inima lȣĭ Пaȣl, rъmъsese sȣsnendatъ la aчel balkon radios de aȣreola de frȣmȣseцĭ ши de înkъntъrĭ чe eksala îmnrejȣrȣl eĭ, or ȣnde mergea ea; or ȣnde se aшeza; or ȣnde era.

Aerȣl nȣr, liber ши kam reчe al kîmnieĭ îĭ a-

dѹse ѹn moment rъkoarea пe frѹntea 'ĭ чe ardea, ш i în kare ferbea miĭ de ideĭ estravagante; — îĭ пъrѹ kъ vъntѹl fъчea sъ reintre пѹцin kalm în sѹfletѹ 'ĭ agitat de emoцiѹnĭ dѹreroase, kъ 'ĭ înbъlsъma inima 'ĭ kѹ ѹn пrofѹm de ѹĭtare, ш i de renaos. Пeste kîteva momente kaпѹ'ĭ se ardikъ ѹшѹrat, frѹntea'ĭ se însenina, deskreцindѹse; — пeпtѹ'ĭ sъltъ maĭ regѹlat ш i fъrъ опresiѹnè, kъtareaĭ se limпezi, — ш i пѹtѹt sѹride gъndidѹsъ la sororea sa, la koпiĭ seĭ, la momentele чe era sъ пetreakъ mѹlцѹmit în afekцiѹneaĭ sinчerъ ш i fraternъ.

Darъ пeste пѹцin îĭ пъrѹ kъ toate sensaцiѹnele se redeшteпtaѹ în el dѹreroase ш i în efervesчinцъ, revorbieaѹ de dъnsa, îĭ readѹчeaѹ aminte totѹl, ka sъ'l abatъ iarъшĭ în deskѹragiarea пrofѹndъ, ш i întristarea silenцioasъ din kare abia eшise.

Îĭ пъrѹ kъ aerѹl чe resпira îĭ ziчea: „De чe aĭ пlekat om slab ш i fъrъ inimъ! — Чe пѹ'цĭ maĭ adѹчĭ aminte seratele voioase, în kare învъrteaцĭ împreѹпъ aчea valsъ fantastikъ? — în kare пeпtѹ'ĭ aпъsat пe пeпtѹl tъѹ a tresъrit? — în kare kъtъrile voastre s'a înekat ѹna într'alta în esпresiѹnĭ de amor ш i de delir? — în kare te îmbъtaĭ de sѹflarea eĭ? — Чe? — tѹ kare erĭ înkъ te kredeaĭ regele lѹmeĭ, — tѹ a kъrѹia mъrire o salѹta toatъ natѹra, — tѹ astъzĭ eшtĭ laш? — tѹ пѹ пriimeшtĭ lѹnta kѹ ѹn Skaberчe? — tѹ laшĭ resѹvenirea Пaѹlineĭ tale iѹbitъ ѹпѹĭ rъs al omenireĭ?

Шi sgomotѹl învъrtireĭ trъsѹreĭ îĭ шoпtea:

De чe aĭ пlekat om slab ш i fъrъ inimъ! — Чe ѹ пѹ'цĭ maĭ adѹчĭ aminte seara în kare te-aĭ dѹs a dînsa ш i aĭ gъsit'o tristъ ш i gъnditoare пeпtrѹ kъ lipsiseшĭ o zi, — seara în kare шi-a regъsit toatъ veselia, tot sѹrisѹl, toatъ voiчiѹnea eĭ în reîntoar-

чerea ta, — seara în kare a sъrѕtat roza че пѕrta la sînѕl eĭ, шi цĭ-a dat'o ka o sѕvenire skѕmпъ de sensaцiѕnĭ шi de amor?— Че tѕ kare aĭ înfrѕntat sѕferinцele пerderilor че aĭ înчerkat în lѕme, —kare aĭ vъzѕt пerind înпrejѕrѕцĭ tot че iѕbeaĭ tatъ, mѕmъ, frate, amik, sѕrorъ, fidanцatъ, o konilъ în leagъn rъnitъ de moarte din braцele mѕmeĭ selle, kare aĭ пrivit sѕrîzînd, kѕ frѕntea seninъ, kѕ inima kalmъ, disпariцiѕnea, risiпirea avereĭ telle, kare 'цĭ aĭ zis „ѕn om kѕ inimъ nѕ moare de miserie, voiѕ lѕkra„— tѕ kare aĭ înчerkat fъrъ a te deskѕragia abandonѕl femeeĭ че ziчea kъ te iѕbeшte, retragerea amiчilor tъĭ, reчeala familieĭ tale kъnd aѕ vъzѕt kъ nѕ maĭ aĭ stare kѕ kare sъ faчĭ figѕrъ în soчietate, tѕ kare nѕ te-aĭ tѕrbѕrat de defъĭmъrile, kalomniele laшe, ale aчelor че te akѕzaѕ dѕпe че te desпѕiase te kritika dѕпe че grъbise rѕina ta, шi aĭ zisѕ kѕ energie шi onoare „voĭ ajѕnge fъrъ niчĭ ѕn ajѕtor, a-mĭ krea o viaцъ onorabile„— tѕ kare te-aĭ lѕпtat kѕ ѕmiliaцiѕnile, kѕ dѕrerile moralĭ, — kare aĭ înчerkat toate asпrimele, пrimejdiele, ѕneĭ kamпaniĭ de пesbel, — tѕ astъzĭ eшtĭ laш din aintea ѕneĭ femeĭ, ѕnѕĭ Skaberчe, — tѕ laшĭ resѕvenirea Цaѕlineĭ tele iѕbitъ ѕnѕĭ rîsѕ al omenireĭ?

Îĭ пъrѕ kъ ѕmbra Цaѕlineĭ se rъdika palidъ шi imпosantъ, înaintea lѕĭ, шi 'ĭ ziчea kѕ o voчe sonorъ шi tristъ:

„De чe te-aĭ retras om slab шi fъrъ inimъ!.. Че! nѕ aĭ înцeles tѕ kъ Lina sѕnt eѕ?— sѕnt eѕ kъreĭ aĭ fost пromis пrin jѕrъmîntѕl teѕ, eѕ kare te-amѕ iѕbit, шi am eшit din mormъnt, sъ'цĭ daѕ sъrѕtъrile че пъmîntѕl reчe шi ѕmed nѕ пѕtea niчĭ konцine, niчĭ rъчi, — eѕ kare am fost пrimѕl amor al adoles-

чenцeĭ tele atȣnчĭ пe kънd tot era nobil, sinчer, пȣr, шi înalt în tine! — eȣ a kъreĭ inimъ arzъndъ de amor de devotament пentrȣ tine, пȣ o пȣtea înъbȣшi пiatra silenцioasъ a mormъntȣlȣĭ meȣ! Nȣ maĭ aĭ tȣ пeчĭ o iȣbire пentrȣ mine, пeчĭ o simцire, пiчĭ o tresъrire, пiчĭ o gъndire în inima ta, пentrȣ чeia чe a mȣrit пronȣnцъnd пȣmele tъȣ, пentrȣ чeia a kъreĭ sъrȣtaĭ kadaverȣl înцieцat de moarte? — Чe nȣ am fost eȣ oare fidelъ, konstantъ, iȣbitoare, kredinчoasъ amorȣlȣĭ пînъ la ȣltimamĭ sȣflare?— Чe nȣ aĭ înцeles tȣ kъ Lina, sȣnt eȣ, kъ blondȣĭ пъr este kȣnȣna aȣrie чe 'цĭ пlъчea sъ despleteшtĭ, sъ resfirĭ, шi sъ îmbrъцiшezĭ în mъĭnile telle,— kъ bȣzele eĭ rȣmeпe sȣnt aчele bȣze de mъrgean alle mele, a kърorȣ sorbeaĭ kȣ îmbъtare nektarȣl volȣntos, în sъrȣtъrĭ în delȣngĭ шi freneтiчe, — kъ okiĭ eĭ kъпrȣĭ brȣnĭ, sȣnt okiĭ meĭ în karĭ admiraĭ esпresiȣnea dȣlчe шi sȣavъ de amor, kъ figȣra eĭ пalidъ ka o anemonъ, este figȣra mea melankolikъ шi graцioasъ пe kare o rezemaĭ пe sînȣl teȣ sъltъnd ka sъ se renaȣseze пe inima ta; kъ voчea eĭ armonioasъ este voчea mea kare цĭ ziчea în momente de sȣblime delirȣrĭ „te iȣbesk шi sȣnt a ta„?— Чe tȣ omȣl kare aĭ iȣbit astъzĭ eшtĭ laш, din aintea ȣneĭ femeĭ, a ȣnȣĭ Skaberчe, laшĭ sȣvenirea mea, a Пaȣlineĭ tele iȣbitъ, insȣltъ a ȣnȣĭ rîs al natȣreĭ?

Шi Пaȣl îшĭ ziчea o пȣ! Domnȣle Skaberчea; пȣцĭ voĭ lъsa gloria triȣmfȣlȣĭ, mъ voĭ lȣпta, mъ voiȣ lȣпta kȣ energie, kȣ stъrȣire, kъчĭ o iȣbesk!

VII,

La ţiară.

Nȣ kȣnoшtĭ amiче Lektor saȣ amabilъ Lektriцъ плъчerea че simte omȣl înkis între marginele restrîn-se alle ȣnȣĭ oraш kînd este la цearъ; — într'ȣn oraш omȣl se învîrteшte tot de a ȣna în ачелашĭ черk strъпs шi mъrginit, în ачелеашĭ пlimbъrĭ, în ачеашĭ soчietate, în ачеллеашĭ ȣliцe, în ачелеашĭ kasse; — vede mîĭne tot figȣrele че a vъzȣt azĭ, шi astъzĭ tot пersoanele че a vъzȣt erĭ; — În oraш omȣl seamъпъ ȣneĭ kaпre legatъ de ȣn arbore într'o kȣrle, kare dȣпе че a пъskȣt iarba din пrejȣrȣl eĭ пе kъt iĭ a пermis sъ se întinzъ de deпarte, fȣnia че o цine пе lîngъ arbore, se reîntoarче шi o maĭ пашче înkъ o datъ aшa de jos пе kъt ĭ пermite dinцiĭ, aпoĭ iar se maĭ întoarче шi reînчеarkъ sъ maĭ пaskъ o datъ, пînъ че obositъ de ачеа învъrtire mъrginitъ, se aшazъ шi rȣmegъ; — într'ȣn oraш, viaцa e o lȣkrare kontinȣъ шi nevariabile че reînчепе ачеaшĭ în toate zilele, soчietatea devine o пrivaцie пerпetȣъ, шi kasele че sъ ridikъ tъkȣte, шi disпroпorцionate ȣna în faцa alteĭ пare kъ înъbȣшaшte aerȣl, шi întȣnekъ razele soarelȣĭ; — La цarъ aerȣl este liber, solitȣdinea arȣnkъ în sпirit imпresiȣnĭ kȣ totȣl dȣlчĭ, шi desfъtъtoare; — afarъ din oraш

viaца ia o altъ faцъ, sѕfletѕl se пѕrifikъ, inima se înalцъ, inteligenцa se desvoaltъ în simпlitatea natѕrei.

Пe la sfъrшitѕl toamпeĭ, kъnd temпeratѕra înчeпe a fi geroasъ, arborii sѕnt desпѕiaцĭ de frѕnzele îngъlbenite, vîntѕl шѕerъ sѕflъnd kѕ isцealъ, пъsъrele sbor în sпъĭmъntate шi rъtъчinde; — omѕl simte în interiorѕl seѕ, o пoezie melankolikъ, чe leagъnъ dѕlчe шi ѕшor sѕfletѕl seѕ, шi sensaцiѕnele пar maĭ kalme, maĭ grave шi maĭ serioase.

Ajѕngъnd la sorъ-s'a esпieglii konii iĭ eшirъ toцĭ înainte, fetiцele se akъцasc de gîtѕl seѕ шi el ѕrkъ kѕ ele în braцe trentele skъreĭ antikѕlѕĭ kastel (чe seamъnъ a ѕnѕĭ koteц de пѕrѕmbeĭ) al baronieĭ ilѕsoarъ a familieĭ чelebrѕlѕĭ (de originalitъцĭ) шi пrea mѕlt kѕnoskѕtѕlѕĭ seѕ kѕmnat шi amik.

Kînd dѕпe o desпъrцire de kîteva sъптъmînĭ omѕl îшĭ revede familia sa, revede пe aчeia чe a пъskѕt, kreskѕt, sѕbt akoпerishѕl kъminѕlѕĭ пъrintesk, пe aчeia kare lѕaѕ пarte egѕalъ din mîngîerile шi îmbrъцiшъrile пъrinцilor;— sora în kare omѕl шĭ-a rezemat toate affekцiѕnile familieĭ чe ĭ-a maĭ remas, se simte trъind de o viaцъ пlъkѕtъ, veselъ, чe'l faчe sъ ѕite kît va timп sѕferinцele regretelor, шi kiar femea iѕbitъ.

Moшia kѕmnatѕlѕĭ seѕ este semi-sat, semi-orъшel, residenцъ de sѕbt kirmѕire, tîrg în kare trъesk kîte-va familiĭ de boernaшĭ miчĭ, rѕginiцĭ, înaпoĭaцĭ пreтenцioшĭ, ridikѕlĭ шi îngînfaцĭ. — Nѕ krede amiчe lektor kъ akolo nѕ o sъ gъseшtĭ femeĭ frѕmoase.

Gъseшtĭ femeĭ karĭ ar пѕtea rivalisa kѕ dѕmneata, amabilъ lektriцъ în graцiĭ, esпresiѕne, шi volѕптъцĭ; maĭ mѕlt: gъseшtĭ akolo rokiĭ de mъtase, tѕrnѕre imense, malakoafe aпelнisite чe fak пiшte moldѕrĭ ka-

ri ar пѫtea kongine de treĭ orĭ tѫrnѫl biserіčeĭ satѫlѫĭ, semizete de dantele falше, bonete înkъrkate de пangliče kѫ felѫrĭ de kolorĭ шi florĭ če fak dint'ѫn kaп mik шi graцios o klae disпroпorцionatъ de bѫrienĭ, obrajii пъsgъliцĭ kѫ sѫliman шi rѫmeneal ъ, bѫze kъrъmiziĭ de roшѫl kѫ kare se sпoeшte, maniere dѫne kare Molière ar fi lѫat пeaпъrat sѫbiektѫl пreцioaselor ridikѫle, kokoane bъtrîne če'шĭ пѫn vatъ în fъlčĭ ka-sъ шĭ ѫmfle figѫra шi sъ askѫnzъ sbîrčitѫrele, sпrinčene mѫrdъrite kѫ negrѫ, saѫ galben de kanar; — akolo ka шi în kaпitalъ veĭ gъsi jѫnĭ kѫ пъrѫl kreц шi kîrlionцĭ, kѫ kъrarea în mezĭ-lokѫl kaпѫlѫĭ, kѫ xaĭnele strъnse de пlesnesk în ele, kѫ geamѫrĭ sпarte шi rotѫnzite пe kare le пѫn în okĭ, strîmbъndѫse oribil ka sъ le пoatъ цine; — boerĭ bъtrînĭ kѫ binіш, gіѫbea, шi шalvarĭ kъror le liпsешte nѫmaĭ ішlikѫl, oamenĭ imпortanцĭ, če se adѫkîte zeče doĭ sпre-zeče, avъnd toцĭ adѫnaцiĭ sпiril kît doĭ, шi diskѫtъnd kѫ o ignoranцъ пrofѫndъ, argѫmente komiče шi raцionamente de gъste asѫпra пolitičeĭ, reorganizaцiѫneĭ пrinčiпatelor, elekцiѫnĭ, шi destin al Патrieĭ.

Sъrmanъ Патrie če aĭ ajѫns!

Паѫl a пetrekѫt пatrѫ zile akolo în kare a rîs maĭ mѫlt de kъt la reпresentaцiѫnea kokoaneĭ Kiriцa în пrovinčie în kare a vъzѫt vъ asekѫr lѫkrѫrĭ aшa de groteшte în kît nѫ se пot ničĭ deskrie ničĭ imagina

Kѫ sѫrora lѫĭ eĭ îшĭ adѫčeaѫ aminte voioшĭ timпiĭ koпilъrieĭ, timпiĭ în karĭ trъiaѫ dintr'o îmbrъцiшare a tatъlѫĭ lor, o sъrѫtare a mѫmeĭ lor, retrečea în memorie îmпreѫnъ jokѫrile, rîsѫrile sgomotele, konverşaцiѫnele anilor de înčinцъ шi de bѫkѫrie, шi se revedeaѫ koпiĭ în koпilaшiĭ eĭ če se în-

vîrteaŭ veselĭ шi frumoшĭ împrejurul lor, alergaŭ, se prindeaŭ, kădeaŭ, шi rideaŭ.

Puцine a fost momentele în karĭ el a gъndit la Lina, darъ kъnd suvenirea se deшtenta în sufletul săŭ o simцea kъnd iĭ venea maĭ înaltъ maĭ nesfîrmitъ, — dekъt tot-d'auna.

Dune чe se readenъ vioios în iubirele шi dulчeцile familieĭ a чinчea zi el îmbrъцiшъ pe sorora sa, strînse mîna kumnatuluĭ săŭ, шi sъ arunkъ în trъsura kare îl duse pe de la oraш.

Intrъnd în barierъ Paul regъsi toate sensaцiunele, toate gîndirele, toate poesiele, toate emoцiunele чe lъsase; — imagina чelcĭ чe iubea se deшtentъ skumpъ шi radioasъ în sufletul săŭ, figura groteskъ a luĭ Aleku se areta idoasъ în presenцa'ĭ, kъnd treku pe lîngъ kasa eĭ ea era la ferestrъ, o espresiune de bukurie strъluчi pe figuraĭ roшindъ okiĭ amoroшĭ urmarъ trъsura pînъ чe nu o maĭ puturъ zъri шi 'ĭ trimise surîsul divin de iubire.

Dune чe s'a skuturat шi s'a îmbrъkat el, s'a dus s'o vazъ, bъrbatul eĭ lipsea; ea'ĭ eшi înainte înkonjurъ gîtul luĭ de braцulŭ eĭ шi 'ĭ dede buzele adorate pe karĭ nu se putu opri de a depune un sъrutat reчe шi reцinut luъndu'ĭ mъna ku o forцatъ indiferinцъ.

— Чe aĭ шi unde aĭ fost? — îl întrebъ ea ku o espresiune tristъ.

— Am fost sъ uĭt suferinцele шi amorul — Doamnъ am fost sъ uĭt amъrъчiunea deшtentъre dune ilusiunele visuluĭ, — шi akum sint kalm.

— Чe aĭ? iĭ zisse ea devenind palidъ; — чe цĭ-am fъkut eŭ pentru Dumnezeŭ?

— Askultъmъ Doamnъ; iĭ zise el miшkat de

întristarea че se desemna пе trъsȣrile eĭ;— цĭ sȣnt dator o eksпlikaцiȣne ші o voĭ da.

Atȣnчĭ o lȣъ de mъпъ o aшezъ пе пatȣl din kamera eĭ, ші-ĭ пarъ toatъ konversaцiȣnea че a-avȣsese kȣ D. Alekȣ B. . . . . ea rîdea kȣ xoxot цiindȣse kȣ amîndoъ mъĭnele de inimъ.

— O slȣtъ! o miserabilъ! o пrostъ! — eȣ amanta monstrȣlȣĭ ачela? eȣ sъ'l iȣbeskȣ? — o dar пȣ'l aĭ krezȣt, пȣ este aшia?

— Mъ iartъ Doamnъ;— iĭ respȣnse el,— 'l am krezȣt ші de ачeia viȣ sъ-цĭ zik adio! — într'o zi mĭ-aĭ zis sъ пlek, sъ abandon oraшȣl ачesta; — te askȣlt Doamnъ, mъ sȣпȣiȣ, mîine voiȣ da dimisiȣnea mea, ші пeste пȣцino zille пȣ mъ veĭ maĭ vedea.

În ачelle momente lakrimile че se îngînaȣ în frȣmoшiĭ eĭ okĭ шirȣirъ silenцioase ші arzînde пе пalida'ĭ figȣrъ.

— Askȣltъmъ ші пе mine akȣm;— iĭ zise ea skȣlindȣse kalmъ ші imпȣsintъ: — femea kare a resistat dȣmitale treĭ lȣnĭ, femea kare a пlъns kъnd lipseaĭ de lъngъ ea o zi, o orъ, ȣn moment, femea kare kȣnoskîndȣte bine, aпreцiindȣte întîiȣ, цĭ a zis te iȣbesk, femeia ачeea krede'o este nedemnъ de o laшitate; — пȣ iȣbesk пе D-lȣ B . . , пȣ sȣnt amanta dȣmnealȣĭ, пȣ am fost пiчĭ ȣn minȣtȣ a lȣĭ;— te iȣbesk, цĭ o sпȣiȣ în sinчeritate, te iȣbesk de пrimȣl de singȣrȣl amor, de adevъrata sensaцiȣne пrofȣndъ ші arzîndъ че am simцit în viaцa mea;— akȣm de voeшtĭ поцĭ пleka Domnȣle, te поцĭ dȣче din ачest oraш, eȣ voĭ remъnea kȣ lakrъmele, regretele, ші sȣferinцele mele; — ші sȣvenirea ȣnȣĭ amor че пȣ voĭ trъda, че пȣ voĭ ȣita пiчĭ odatъ.

— Lino, reпetъ! — o reпetъ înkъ odatъ ачel

kȣvînt sȣblim че mĭ-a reintinerit sȣfletȣl, че mĭ a redeштentat viaцa, че a redat inimeĭ mele toate sensaцiȣnele, gîndirele, ferичirile, ilȣsiȣnele, jȣneцeĭ,— 'ĭ zise el lȣînd'o în braцele lȣĭ шi akonerind'o de sъrȣrĭ.

— Ingrate шi injȣst îĭ zise ea redîndȣĭ sъrȣtъrile de karĭ el akonerea bȣzele eĭ; — ingrate, шi injȣst ne kare'l kъtam чinчĭ zile kît a linsit de aчi al kъrȣĭ nȣme'l nronȣnцam în somnȣl meȣ agitat de emoцiȣnele amorȣlȣĭ seȣ, ne kare'l kemam în visele mele de iȣbirĭ, ne kare'l doream, 'l strigam;— ingrate шi injȣst! eȣ kare te iȣbesk din toatъ nrofȣnditatea sȣfletȣlȣĭ че mĭ-a dat D-zeȣ ka sъ цi'l vȣez fъrъ restrikцiȣne; — noцĭ sъ'mĭ kaȣsezĭ assomenĭ sȣferinцe.

— Askȣltъmъ Lino;— îĭ resnȣnse el:— askȣltъmъ шi ne mine шi nȣ mъ veĭ maĭ akȣza kînd veĭ шчi tot; — Daka sȣnt jalȣz de dȣmneata, daka че-mĭ snȣne чineva nȣtînd sъ'цĭ atingъ konsideraцiȣnea, fidelitatea, onoarea, mъ kostъ atît de mȣlt, шi-mĭ kaȣzъ o dȣrere aшa de nrofȣndъ, este kъ tot че te atinge aш vroi sъ fie sakrȣ, resnektat, venerat de toцĭ ka de mine, este kъ toatъ jȣneцa, tot fiitorȣl, toatъ ferичirea vieцeĭ mele este amorȣl tъȣ шi kъ din zioa în kare aчel amor mi-ar linsi, eȣ nȣ aшĭ maĭ trъi de kît ka ȣn om kare se miшkъ fъrъ a maĭ simцi neчĭ razele soarelȣĭ че mъ înkъlzeшte, neчĭ gerȣl erneĭ че mĭ-ar îngeцa kornȣl, neчĭ nlъчerile ȣneĭ serbъrĭ.

Ea îĭ înkonjȣrъ gîtȣl kȣ braцȣ'ĭ graцios, lini bȣzele eĭ de bȣzele lȣĭ.

„Te iȣbesk! — îĭ zise ea: — sȣnt a ta шi a nimenȣi altȣia."

De eĭ шчi amiче lektor kît este de dȣlче de re-

ligioasъ atingerea femeeĭ iȣbite, kînd 'цĭ спȣне kъ te iȣbeште, de aĭ шчi kît sȣnt de volȣntoase tresъгirile talle, simцind пe dînsa linitъ inima adoratъ aĭ kъreĭ aĭ пȣtea пȣmera saltaцiȣnele agitate, de aĭ шчi чe fok arȣnkъ în toate vinele korпȣlȣĭ sъrȣtareaĭ de amor, чe ilȣsiȣnĭ, чe îmbъtъrĭ, чe idealitъцĭ sȣblime gȣштĭ, atȣnчĭ te-aĭ konvinge ka Пaȣl, kъ vieaцa omȣlȣĭ toatъ este într'ȣn kȣvînt de iȣbire, într'o îmbrъцiшare, într'o singȣrъ sensaцiȣne a inimeĭ.

A fi iȣbit este a петрече zilele radioase шi kalme, într'o ferичire kontinȣъ, a dori solitȣdinea ka se fiĭ пȣmaĭ tȣ kȣ ea, — a renȣнца la orĭ чe gîndire de mъrire, de glorie, de strъlȣчire, a goni orĭ чe ambiцiȣne din inimaцĭ redevenitъ, пȣrъ, sinчerъ шi inoчinte, generoasъ, a fi mare пeste toцĭ чeĭ marĭ, a trъi de o viaцъ sȣblimъ, чe este departe de ȣrele, de invidiile, de simцirele realitъцeĭ.

În momentele, aчelea de estaze sȣblime пe kъnd în kamera eĭ aчeastъ konversaцiȣne le ȣmпlea sȣfletȣl de ferичire, Alekȣ intrъ, шi la vederea lȣĭ Пaȣl el deveni roшȣ ka ȣn rakȣ пrъjit, чeia чe da toatъ пersoaneĭ lȣĭ чelleĭ mititele, o aпarinцъ de tinikia, vъпsitъ kъrъmizie kȣ kare se akoпerъ ȣпele kase Ea 'l пriimi reчe шi kȣ o oare kare demnitate ofensatъ, чe îĭ da o esпresiȣne divinъ de imпosare.

Alekȣ întinse mîna lȣĭ Пaȣl, se aшezъ lingъ dъnsȣl kare se deпъrtase de dînsa de vre o kîteva momente, шi se пȣse пe ȣn skaȣn.

Lȣпta de rivalitate înчeпȣ între Alekȣ шi Пaȣl.

În zioa aчeea Alekȣ krezъnd kъ va faчe o mare imпresiȣne, le anȣнцъ пlekarea sa пentrȣ Bȣkȣreштĭ. Пaȣl sȣrîse пrivind пe Lina шi ea 'ĭ rъsпȣnse пrintr'o, Kъlъtorie bȣnъ: — foarte indiferintъ шi reчe.

— Шi veĭ шedea mъlt în Bъkъreшtĭ? — îl întrebъ Пaъl.

— Toatъ iarna zise Alekъ: am de gînd sъ mъ distrez пe la balъrĭ, пe la пlimbъrĭ, пe la adъпъrĭ, пe la serate.

— Шi sъ faчĭ kъrte în kaпete? — observъ Lina rizînd.

— De чe пъ; — respъпse ellъ ka ъn konkerant mъшkîndъшĭ bъzele.

— Infidele 'ĭ zise Пaъl.

Lina înчeпъ sъ rîzъ шi maĭ tare, Пaъl пъstra ъn sînge reчe пredigios, Alekъ skimba kolorele dъпe figъra 'ĭ groteaskъ шi originalъ.

— Ia spъпe'mĭ Alekъle zise Пaъl eшtĭ sekъr kъ te dъчĭ în Bъkъreшtĭ ka sъ petreчĭ tъ, saъ ka sъ petreakъ lъmea din Bъkъreшtĭ de tine.

— Eшtĭ nebъn.

— Lasъ glъma, dakъ am ъn konsiliъ sъ 'џĭ daъ este, sъ шezĭ aчilea kъ noĭ, aчi sъnt maĭ пъџinĭ kariĭ sъ rîzъ.

— Adekъ чe Domnъle? eъ sъnt de rîs.

Lina пъ se maĭ пъtъ konџine, шi rîsъrile eĭ voioase înчeпъrъ a strъbate kъ ekoъl lor toate kamerile шi a faчe kiar пe ъniĭ din trekъtorĭ sъ se oпriaskъ sъbt ferestre; — Alekъ kare kъ toate ridikъlele lъĭ пъ este însъ ъn om niчĭ rъъ, niчĭ vindikativъ пriimi glъmele lor шi înчeпъ a rîde însъшĭ de dînsъl шi a faчe korъ kъ dînшiĭ repetînd „eшtĭ nerod, eшtĭ zefzek.„

— Domnъle B... 'ĭ ziчea Lina sъ faчĭ o listъ de konkъistele dъmitale пe akolo шi sъ mĭ o arъџĭ шi mie, kъчi sъnt пrea kъrioasъ de a kъnoaшte inimele чe veĭ sfîшia

— Alekȣle nȣiшorȣle sъ'mĭ laшĭ шi mie чeva ne akolo kînd mъ voĭ dȣчe sъ nȣ mъ faчĭ sъ le gъsesk ne toate kȣ lakrimele ne obraz desnerate de sborȣlȣ ȣnȣĭ golaш, шi inkonsolabile de mititelȣl omenaшȣ.

— Mъĭ dȣte drakȣlȣĭ sekъtȣrъ

— Askȣltъ Alekȣle; eȣ te iȣbesk nentrȣ originalitatea шi bȣfoneria ta, nъzeшtete bine ne akolo, dȣne чe nȣ eшtĭ komnlekt sъ vii шi skilod.

Konversaцiȣnea lor se netrekȣ într'o glȣmъ шi bȣn simц de a nȣ se sȣпъra, mȣlцȣmindȣse a faчe miĭ de nroekte nentrȣ nlъчerile selle, în kanitala noastrъ, nroekte kъrora Lina шi kȣ Пaȣl nȣ linseaȣ de a da o tȣrnȣrъ komikъ, шi de a netreчe de dînsele.

La glȣmele lor se ameslekъ шi ȣn amik, om de snirit шi de anronoȣrĭ, kъrȣĭ 'ĭ nlaчe veselia шi rîsȣrile шi kare venise în kamerъ atras dȣnъ ȣliцъ de xoxote voioase alle Lineĭ.

Alekȣ nlekъ lȣîndȣшi adio de la dînшiĭ, Пaȣl fȣ цinȣt kȣm se întimnla maĭ tot deaȣna a nrînzi akolo.

IX.

Tîrgoviştea.

Dar tokmaĭ akъma vъz, amiчe lektor, amabile lektriцъ, kъ adîndъmъ sъvenirilor dъlчĭ karĭ leagъnъ inima lъĭ Паъl, vorbind de toate aчelle feriчirĭ sъblime, nentrъ dъnsъl, deliчoase чe a gъstat, am ъitat de a vъ deskrie oraшъl în kare erael шi oameni чe vom întilni adese orĭ în aчest romanц.

Nъ kъnoaшteцĭ Tîrgoviшtea! . . . c frъmoasъ de sъvenirĭ antiчe шi glorioase. . . kanitalъ veke a lъĭ Radъ чel mare, Mixaiъ bravъl, Mirчea bъtrînъl; kъlъtorъl чe merge sъ o visitese zъreшte înkъ din o denъrtare de ъn kъart de noшtъ rъinele vekĭ ale nalatъrilor Domneшtĭ, tъrnъrile Mitronolieĭ, шi ale biseriчeĭ Stelea, karĭ kъ asnektъrile lor dъrъnъnate, modeste, шi întъnekoase, faчe inima sъ tresare de sensaцiъnĭ natriotiчe, de regrete a timnъrilor glorioшĭ de rememorare a illъstrilor noшtri strъmoшĭ.

Tîrgoviшtea skъldatъ de la Lъчienĭ nrin Dîmboviцa чe mъrmъrъ limnede шi graцioasъ, шi de nartea чea altъ de Ialomiцa a kъror ъnde rъkoroase шi nъre ka kristalъl de Boemia шernъesk melankolik шi armonios în noalele eĭ, nъsъ într'o verde шi desfъtъtoare kîmnie, seamъnъ a o femee tristъ шi îmbъtrînitъ, ne figъra kъreĭ însъ sъferinцele шi regretele amarĭ nъ a nъtъt шterge frъmъseцea trъsъ-

relor regȣlate ші fine, esnresiȣnea dȣlчe ші înkîntъtoare de bȣnъtate ші kandoare, aerȣl mîndrȣ ші liber de vekia *naцionalitate,* de antikъ *mȣrire.* — Ka maĭ toate oraшele noastre, în timniĭ чeĭ din ȣrmъ ea avȣ dȣrerea de a-шĭ vedea xaĭna sfîшiatъ, îmnъrцitъ între fii ingraцĭ, karĭ snekȣlъnd din lokȣrile moшieĭ oraшȣlȣĭ, din benefiчiele Mȣniчinalitъцeĭ, din venitȣrile eĭ, aȣ kъtat sъ atragъ toate la nronriȣl interes al lor, sъ o desnoae, sъ o rȣineze ші în fine sъ o ші vînzъ la streinĭ, stabilind kiar în lokȣrile Tîrgoviшteĭ afarъ din barierъ, niшte sîrbĭ sȣb nȣmire de nrъmiцĭ a lokȣi în reionȣl oraшȣlȣĭ ші strîmtorъnd kȣ modȣl aчesta ne lokȣitorĭ.

Tъrgoviшtea kȣ asnektȣĭ sombrȣ ші trist, mъreц ші melankolik, kȣ aerȣĭ nȣr ші sъnъtos, nosiцiȣneaĭ variatъ ші înkъntъtoare, se bȣkȣrъ de toate miseriile, viцiȣrile, neferiчirile ші demoralisaцiȣnea oraшelor чelor marĭ.

Femeile чe aȣ renȣtaцiȣnea de a fi foarte frȣmoase (чeea чe ne nare, de a nevoe Doamnele Tъrgoveшtenчe a o ziчe, sъ ne erte nre ageneralisat, kъчĭ în esчenцiȣne de vre o шase nersoane adevъrat frȣmoase, nȣ sȣnt de kît figȣrĭ karĭ nȣmaĭ nȣ sȣnt ȣrite); sȣnt în mare narte infidele, inkonstante, kokete, keltȣitoare, ȣшoare ші nekonseчinte: kîte-va din damele de akolo aȣ amorȣl de o distrakцiȣne de karnaval, de ȣn kanriчiȣ de varъ, de o konsolaцiȣne de toamnъ, de o idee fȣgitivъ de nrimъvarъ; — datoria de ȣn nroblem, onoarea de ȣn kȣvînt vag ші elastik; — kredinцa de ȣn fȣm, — sнerjȣrȣl de ȣn obiчeiȣ; — ȣĭtarea de ȣn bine; — Mare narte din elle se sȣlimenesk ka ші în Bȣkȣreшtĭ noate nȣцin maĭ kȣ

пrisos, їшї пъsgъlesk bȣzele, шi sпoesk sпrinчenele, їшї пȣп перȣчe шi dinцї falшї ka шi în kaпitalъ.

În general iȣbirea lȣksȣlȣї este frenetik, fanfaronada de a пъrea akoперъ akolo mȣlцȣmirea de a пoseda, mania toaletelor, a eleganцeї, a keltȣelilor пe nimikȣrї fъrъ valoare пozitivъ, a modelelor, a aпarinцeї dominъ akolo пȣцin maї mȣlt шi într'ȣnȣ grad oare kȣm maї ridikȣlȣ de kît în kaпitalъ. — Adaogъ la aчeste neferiчirї ȣnȣ orgoliȣ nesпȣs, o vanitate fъrъ marginї, ȣn amor пroпriȣ rъȣ înцeles, invidia, jalȣzia шi veцї avea o kȣnoшtinцъ пerfektъ de ȣnele dame din aчel distrikt.

Aчeasta însъ nȣ vrea sъ zikъ kъ Tîrgoviшtea nȣ are femeї aшea пrekȣm a lъsat Dȣmnezeȣ femeia, sъ fie; — am sпȣs'o шi o repet; — чineї, шase sȣnt foarte frȣmoase, чelle alte nȣ sȣnt ȣrîte. — O mъrtȣrisesk am gъsit akolo femeї oneste, virtoase, kȣ inimъ kȣ karakter, kȣ sinчeritate; — am gъsit mȣlte femeї karї, шtiȣ sъ пreцȣiaskъ шi sъ îmпlineaskъ misiȣnea datoriilor lor, пentrȣ kare amorȣl este o kredinцъ dȣlчe шi religioasъ a sȣfletelor, înzestrate de senсaцiȣnї volȣntoase шi nobile; — onoarea ȣn bine пreцȣit, virtȣtea o konsolaцiȣne, fidelitatea ȣn kȣlt venerat, jȣrъmîntȣl ȣn legъmînt sînt, ȣitarea o baseцъ, înшъlъчiȣnea o laшitate; — am gъsit femeї simпle, modeste, graцioase, bȣne, ȣmane, пline de instinkte delikate, generoase, al kъror sȣrîs este o feriчire пentrȣ viaцa чe este vȣatъ, a kъror iȣbire este melodie armonioasъ a jȣneцeї, чelorȣ чe le iȣbeшte, a kъror graцiї sȣnt rekomпensele divine шi îmbъtъtoare a чellor чe le пosedъ; — florї sȣave kȣ dȣlчe пrofȣm, kȣ kolorї radioase, karї пъstreazъ пînъ чe se ȣsȣkъ шi se vestejesk frȣmȣ-

seцea, nobleцea, înkъntarea, modestia, naivitatea strelȣчirea viselor alle ilȣsiȣnelor, ale simцirelor чe insпirъ.

Tîrgoveшtenii sȣnt mare пarte din eĭ fanfaronĭ, ȣшorĭ de sпirite, inteligenцĭ însъ aпlekaцĭ sпre reȣ, ironiчĭ, intriganцĭ, viчioшĭ, restȣrnъtorĭ de toate lȣkrȣrile bȣne шi serioase; — fȣtilĭ шi vanĭ le va пȣtea linsi mъnkarea din toate zilele, ekiпajȣrile, kaiĭ шi aпarinцa пȣ le va linsi niчĭ odatъ, tot de a ȣnа nemȣlцȣmiцĭ, eĭ kaȣtъ sъ restoarne kiar пe fratele lor de va voi sъ'ĭ ia lokȣl;— inkonstanцĭ în пrinчiпie шi în ideĭ, îшi skimbъ oпiniȣnele dȣпe favoarele, postȣrile, rangȣrile шi gratifikaцiȣnile чe li se dъ; — tot de a ȣna nemȣlцȣmiцĭ, tot de a ȣna sъraчĭ, minkъtorĭ, invidioшĭ, vorȣ sъ attragъ totȣl la dînшiĭ шi sъ fakъ totȣl dȣпe kȣm le diktъ interesele шi пasiȣnele lor пersonalĭ; — шi пe ȣniĭ din eĭ kalomnia, defъĭmarea пȣ'ĭ kostъ пeчĭ o forцare de onoare kînd este чestiȣne de a satisfaчe o ȣrъ пersonale, invidie, saȣ o ambiцiȣne a lor.

Kȣ toate astea trebȣe sъ o mъrtȣrisim se gъsesk în Tîrgoviшtea oamenĭ de onoare, de пrobitate, de karater пentrȣ karĭ kȣvîntȣl dat este o legъminte religioasъ, oamenĭ ȣmanĭ, generoшĭ чe komпъtimesk kȣ sinчeritate la sȣfferinцele se menilor lor, шi karĭ kînd пot faчe ȣn bine, 'l faчe fъrъ ostentaцiȣne, fъrъ interes, fъrъ пasiȣne, 'l faчe kȣ simпlitate шi kȣ o modestie demnъ; — oamenĭ karĭ iȣbesk цara шi ar sakrifika kȣ o nobile abnegaцiȣne o пarte din bȣnȣrile de karĭ se bȣkȣrъ пentrȣ пrosпeritatea, ferichirea шi indeпendinцa komȣnъ.

Tîrgoviшtea astъzĭ din toate mъririle, gloriele,

strълsчirele trekste ns maĭ nosedъ de kît o antikъ ssvenire, o smbrъ de rememorъrĭ karĭ ne întristeasъ шi maĭ mslt nrin rsinarea, dekadenцa шi trista stare în kare am ajsns.

Soчietatea aчelsĭ oraш este veselъ, amatoare de distrakцisnĭ, inteliginte шi indslgentъ! Toamna viele ressnъ de akordele voioase alle lъstarilorš, xorele entssiasmate nrin msstsl noš шi îmbъtъtorš se învîrtesk din aintea xansrilorš чe se deskid în toate drsmsrile de komsnikaцisne, aччente vesele essalate de msnчitoriĭ kslegъtorĭ шi lskrъtorĭ aĭ dealsrilor adsk vekile шi armonioasele lor melodiĭ nînъ în oraшš, danцele jsnelor femeĭ шi fete kare nrivesk kokete jsniĭ flъkъĭ шi simt redeшtentîndsse în ele sneranцele radioase ale mъritiшslsĭ dsne kslessl vieorš invitъ la o veselie nesnssъ чe transnoartъ inima шi insnirъ imaginaцisnea.

Seara foksl se anrinde radios în mezloksl kimnieĭ înkъ verzĭ шi îngъnъ flakъra'ĭ arzъtoare ks razele lsчinde alle lsneĭ. Цeranĭ шi цeranчe чe se aшazъ noetiчe шi volsntoase înnrejsrsl ssš, шi kъte ssl maĭ bъtrъn ia ksvîntsl sъ nareze kъte o anekdotъ strъmoшeaskъ, kъte o legendъ чe s'a neтreksт în timniĭ treksцĭ, kare treчe din tatъ în fiš шi inчene tot de a sna nrin essordisl aчesta, „tata 'mĭ snsnea kъ", kîte o legendъ frsmoasъ ka цara în kare trъeшte, noetikъ ka seara seninъ, dslчe ka aersl liber шi nsrš чe resnirъ. — Sn ssbiekt ksriosš de observat e kъ în genere цeraniĭ ns kalkslъ dsne date, чi dsne oare karĭ evenimente karĭ aš fъkst imnresisne assnra lor, saš asšnra nъrinцilor lor, fъrъ a шti snaцisl timnslsĭ чe le-a treksт ne d'asnnra kanslsĭ; — шi Romъniĭ de цearъ întrebaцĭ de kîцĭ an,

sȣnt, vor resnȣnde maĭ tot de a ȣna „de kînd kȣ Nemцiĭ kȣ koadъ, — de kînd kȣ bъшika luĭ Karagea, — de la zaverъ“ шi alte asemenĭ evenimente sȣrnȣmite de dînшiĭ kȣ sȣrnȣme nonȣlare la kare vor adъoga kȣ o nesnȣsъ naivitate interogaцiȣnea, „kîцĭ anĭ sъ fie de atȣnчĭ?„

În tot kȣrsȣl Toamneĭ viele karĭ se цin veчine шi legate kȣ ȣn lanц de ȣnitate ȣnele de altele, sȣnt tot deaȣna lokȣite de nronrietariĭ lor karĭ netrek o viaцъ voioasъ шi intimъ, visitîndȣse, adȣnîndȣse ȣniĭ la alцiĭ, nrînzind în akordele lъutarilor че leagъnъ dȣlчe inima, kȣ ariele naцionalĭ шi dъnцъndȣ de kȣm se ridikъ masa nînъ че noantea 'шĭ intinde vъlȣl sєȣ de doliȣ asȣnra veseleĭ шi rъkoroaseĭ natȣrĭ.

Kъnd linsesk netreчerile, adȣnъrile, danцele: viecaцa la vie sъ netreчe nentrȣ femeĭ ȣrkъnd dealȣrile anъsate ne braцȣl omȣluĭ iȣbit, monlind kȣvinte dȣlчĭ de amor, rȣnînd de la viцĭ kîte o чorkinъ de strȣgȣre, esalъnd kъnteчe sȣave de dor шi de iȣbirĭ.

Hentrȣ familiĭ în dȣlчele imnreȝiȣnĭ alle intimitъцeĭ, toцĭ intr'o kamerъ, intreцinîndȣse de interese, de sȣvenirĭ, de feliчitъrĭ de netreчerĭ gȣstate în komȣn; konversaцiȣnĭ în karĭ fieшte kare gъseшte o nlъчere, o adȣчere aminte skȣmnъ, distrakцiȣne nlъkȣtъ.

Este ȣn че kȣ totȣl bizar aчeastъ viaцъ a noastrъ în kare am nъstrat obiчeiȣrile originalĭ alle цoreĭ amestekъndȣle kȣ obiчeiȣrile Eȣroneĭ чivilisate, în karĭ traiȣl, tradiцiȣnele ideile strъmoшeшtĭ, naцionalĭ, faчe kontrast kȣ danцele, toaletele, distrakцiȣnile viaцa шi ideile Franчezilor; — nȣ este într'adevъr ȣn lȣkrȣ straniȣ шi bisar de a vedea aчeĭ lъutarĭ îmbrъkaцĭ în antiriĭ шi giȣbele, karĭ dȣne че a fъkȣt vioarele, kobza, naiȣl lor sъ nrelȣde

melodiele naцionalĭ, melankoliчe, energiчe, triste esnresive, dulчĭ inimeĭ, alle Jianuluĭ, alle kîntekuluĭ Oltuluĭ ka din kaval, dune чe ne leagъnъ sufletele ku шontele armonioase de:

„Цiĭ tu minte oarъ
„La bъĭ astъ varъ.

„În zadar rъsare
„În zadar a nune

„Remъĭ sъnъtoasъ
„Mĭ-a zisŭ шi s'a dus

„Remîeцĭ suvenire
„În toatъ a ta viaцъ.

Шi alte multe asemenĭ insniraцiunĭ sublime alle musiчeĭ Romъne ineditъ; — sъ'ĭ auzim de odatъ skimbînduшĭ esnresiunea шi rolul шi din interureцĭ melankoliчĭ шi triшtĭ aĭ tristelor шi amoroaselor noastre gîndirĭ, sъ ne invite a sъlta dune akoardele uneĭ nolчe în mi bemol, uneĭ valse în sol major, unuĭ kadril în re minor, шi alte danцe ne kare 'leesekutъ ku aчeeaшĭ nreчisiune musikale esaktъ шi entusiasmatoare; — multu timnŭ m'amŭ intrebatŭ шi mъ întreb înkъ de чe aчeia karĭ se okunъ de musika vokalъ la noĭ, nu adunъ toate kъnteчele naцionalĭ vekĭ шi noĭ, nu le nunŭ ne note ka sъ ne fakъ a gusta nlъчerile dulчĭ шi amoroase alle insniraцiunelor originalĭ, karĭ sunt fъrъ îndoialъ tot aшia de frumoase шi nlъkute nentru noĭ ka romanцele, melodiele шi ariele streine; — aчeea ar faчe

пеапъrat o kolekцiȣne пatriotikъ чe ar avea пentrȣ Romъnĭ o valoare maĭ skȣmпъ de kîtȣ̆ o опеrъ a lȣĭ Шȣbert, o simfonie a lȣĭ Mozart шi le-ar da gloria шi renȣmirea în artea mȣsikale.

Nȣ este într'adevъr straniȣ̆ шi bizar amestekarea ideelor шi obiчeiȣrilor naцionalĭ kȣ чele alle чelor alцĭ поnȣlĭ, karĭ s'a introdȣs în toate, kasele noastre în toate miшkъrile noastre, în toate în toate пasȣrile vieцeĭ noastre; — dȣпе хora, birȣl, brîȣl, mokъneaska шi alte danцe originalĭ чe пrivim kȣ пlъчere esekȣtate de braviĭ шi voioшĭ noшtriĭ цeranĭ, de gingaшele шi graцioasele noastre цeranчe; — noĭ mergem în kase шi dъnцъm поlчĭ vesele, поlчĭ-mazȣrчĭ animate шi skotinчe sъltъtoare; — la masъ dȣпе чiȣlama, mъmъligъ, varzъ akrъ kȣ kȣrkan; пе servъ kotlete, bifstekȣrĭ, kreme, glase, bȣdinчĭ шi alte asemenĭ mînkъrĭ; — lîngъ iica, zegea, inimeĭ, minteanȣl, kъmaшa kȣsȣtъ kȣ flȣtȣrĭ, fotele Romъne; — zъrim rokea, mealȣl, паltoanele, talmele menчikoavele, mъпȣшele шi atîtea invenцiȣnĭ alle lȣksȣlȣĭ шi keltȣelilor; — lъngъ пrodȣktele indȣstrieĭ цereĭ noastre, indȣstrioasele resȣltate ale streinilorĭ

Vine iarna; — O aчi sȣntem kȣ totȣl strein. пȣ maĭ sȣntem Romъnĭ; — balȣrile maskate în karĭ oamenii шi femeile пъrînd a le fi rȣшine de figȣra чe le-aȣ̆ dat D-zeȣ̆ askȣnd sȣbt mъsчĭ ȣrîte, oribilĭ, adesea înspъimîntъtoare frȣmȣseцĭ, sȣrîsȣrĭ, graцiĭ kȣ karĭ le a înzestrat natȣra; — în kare tot sпiritȣl konsiste a faчe пе ȣп om sъ se damne шi sъ tȣrbeze treĭ ore kъȣtînd sъ kȣnoaskъ o maskъ чe 'l intrigъ, a kъreĭ resȣltat este sъ deskопеrе adesea o чȣmъ de ȣrъцenie, пе kare пȣ ar пrivio desпъs-

katъ niчĭ de frikъ; niчĭ пlъtit;— o slȣtъ dȣпe kare пȣ ar faчe ȣп пas.

Iarna în Tîrgoviщte este regпȣl lȣĭ Пaraskiva щi al lȣĭ Sava.

Nȣ kȣпoaщteцĭ пe Пaraskiva, пerdeцĭ mȣlt: singȣrȣl între цiganĭ kare este Пaxarnik;— akȣm 'mĭ пare kъ e klȣчer;— se nobileazъ el însȣщĭ, щi-щĭ dъ în fie kare karпaval kîte ȣп rang,— щefȣ al bandeĭ lъȣtarilor, el цine kîrma tȣtȣlor пetreчerilor, tȣtȣlor serbъrilor; — fъrъ Пaraskiva пȣ este distrakцiȣne пosibile; — avъnd toatъ averea în kobza-ĭ veke щi armonioasъ, el este vesel, rîzъtor, komik, bȣfoп щi пlъkȣt; se ziчe rȣdъ kȣ toatъ lȣmea, kȣ чel maĭ mare пretinde a fi frate, kȣmnat, kȣmъtrȣ saȣ пeпot щi fantele sпiritȣoase, vorbele'ĭ пline de aпroпoȣrĭ щi de maliцiositate faчe a rîde пe toцĭ fъrъ ka nimenĭ sъ gъndiaskъ a se sȣпъra din kȣvintele lȣĭ. —

Ka sъ dъm o dovadъ de sпiritȣl lȣĭ Пaraskiva vom чita o anekdotъ чe ne-a пlъkȣt foarte mȣlt kъnd am aȣzit'o.

Într'o serbъtoare ȣп grek, krezînd kъ va faчe o mare farsъ maliцiosȣlȣĭ kobzar, пrinde vre o kîteva чiorĭ, le leagъ linъ roщie la gît щi ĭ le trimite; el пriimeщte mȣlцȣmind щi anȣпцъnd kъ 'щĭ va faчe datoria trimiцîndȣ din пarteĭ darȣl seȣ. — Пaraskiva gъseщte пȣ щtiȣ ȣnde ȣп ed rîiosȣ, 'lȣ gъteщte kȣ ornamente de пangliчe, ĭ пȣne xîrtie пoleitъ пe koarne, щi strъnge banda щi merge la grek kîntînd o arie komikъ greчeaskъ strikatъ щi strъngъnd iedȣl de koadъ ka sъ 'l fakъ a mesteka beetȣrile sale la akordele bȣfone чe fъчea lъȣtariĭ sъ rъsȣne din instrȣmentele lor.

Din doĭ grekȣl era чel maĭ пъkъlit. —

Iarna ka ші Toamna плъчеrile ші петречеrile se sвччedъ în Тъrgoviшte; — joia balsrile maskate, dsmineka пikпiksrile de întîlnire a tstslor damelor, jsпelor damічele, bъrbaцilor de toate speчiile че se adsпъ, danцъ, vorbesk, rîd, petrek saŭ joakъ kъrцĭ într'o altъ kamerъ.

În чelle alte zille lsmea este kalmъ; — se adsпъ în soчietъцĭ intime ші voioase, prin kase partiksare, petrek serile jskъnd kъrцĭ, loto, gajisrĭ ші alte joksrĭ în konversaцisпĭ intime, плъksle, dsлчĭ ші amoroase, vesele ші distraktive. — Iarna în Tîrgoviшte toцĭ toate 'шĭ aŭ pardida lor de vist saŭ de preferanцъ, soчietъцile de petreчerĭ, de joksrĭ, de resпirĭ, de danцe, de distrakцisпĭ, — soчietъцĭ intime ші плъksle în karĭ ssfletele se kalmъ, inimile se renassъ, inteligenцile se întrek în glsme inoчinte, imaginaцisпile se eksalъ în gъndirĭ de afekцisпe ші de legъminte.

Primъvara ssnt petreчerĭ maĭ inoчinte, maĭ dsлчĭ, maĭ ranassъtoare, maĭ kalme; grъdina Psblikъ sitsatъ la marginea oraшslsĭ pe o mikъ înъlцime, întinde, în depъrtare ramsrele reînverzite, alle arborilor stsfoшĭ ssbt karĭ loksitoriĭ bъrbaцĭ ші femeĭ merg de se întîlneskŭ de sitъ nekazsrile ші grijele kaseĭ ші alle oksпaцisпelor — distrakцisпelor a kъrsia reksпoшtinцъ o sъnt datorĭ Tîrgoveшteniĭ D-lsĭ Angelake Samsrkaшŭ fondatorsl.

Sermanъ grъdiniцъ kare respirĭ sn aer liber, psr, sъпъtos; — ts aшia de mikъ, aшia de neîngrijitъ, kît eшtĭ de poetikъ ks aleele tele karĭ koresпsnd snele altor, ks florile че kresk sъdite akolo de natsrъ, înkъlzite de soare, sdate de ploae, fъrъ ka mîna vreспsĭ grъdinar sъ vъ ksltive, sъ vъ ksreцe, sъ vъ tae

frsnzile че se ssskъ ши пер;— ksm пере vaĭ! tinereце, ilssisne ши sneranце din inima omslsĭ;— kîte sensaцisnĭ, kîte instinkte nobile, generoase, arzinde, vaste, deшteптaцĭ voĭ în ssfletele miшkate nrin deliчiossl vostrs narfsm; — kîte melodiĭ misterioase, шoпte amoroase snsnцĭ voĭ dslче ши ssav ks msrmsra linъ ши smoarъ a sndelor kristaline ши nsre ale Ialomiцeĭ че шernsеште langsros în noalele grъdineĭ шi'ĭ trimite rъkoarеa'ĭ desfъtъtoare.

Grъdina Mitronolieĭ verde ks firele de iarbъ înalte anroane kît statsra snsĭ om, ks arboriĭ nlinĭ de frskte dslчĭ ши rъkoritoare, ks florile 'ĭ modeste ши înkъntъtoare asksnzîndsse în verdele tanet че o akonerъ ne toatъ;—grъdina Mitronolieĭ vastъ, mare, inksltъ, în kare ajsngĭ trekind nrintre morminтele че ssnt în kstrtea bisericeĭ, sъrind neste zidsrĭ vekĭ ши dъrimate;— kъчĭ aшia este de mare indiferinцa ши nersшinarea snor individe, în kît egsmensl aчeleĭ vekĭ ши memorabile mъnъstirĭ, misionar al religieĭ, a fost ши ĭ este inteligenцa atît de bornatъ în kît neчĭ ns înцelege kîtš este de înkъntъtoare o asemenea ssvenire nentrs inimile Romъne ши ns a îngrijit niчĭ kiar a deskide o mikъ nortiцъ akolo ka sъ ns nrofane oameniĭ de odatъ doъ lskrsrĭ sînte: morminтele Krestinilor че dorm de renaossls etern als morцeĭ; zidsrile rsinate, triste ши mъreце de antikъ naцionalitate;— Grъdina Mitronolieĭ loksl intîlnirelor sekrete ши misterioase, in kare jsne graцioase, dame merg de ksleg kъпшsнĭ nrintre florĭ, ши sъrstъrĭ ne bszele amanцilor isbiцĭ, snde orĭ че frsnzъ orĭ че fir de iarbъ, orĭ че пъsъrikъ ksnoaште misterisl sneĭ feriчirĭ, sneĭ volsntъцĭ, sneĭ desfъtъrĭ, шoптea armonioasъ a snsĭ ksvînt d'amor

Tîrgȣlȣ̆ ȣnde se adȣпъ tot orашȣlȣ̆ seara пe lȣпъ de se пlimbъ de la ȣlȣчele kaselor lȣĭ Stiklȣцъ пъпъ la пoarta kaseĭ Mitroпoliĭ, de se aшeazъ пe bъпчĭ din aintea lȣĭ Ioniцъ bъrbierȣl, Bedrosȣ̆ tȣtȣngiȣ, linskъnielor, Тъпъseшtilor, Rъdȣkanȣ Ioan, Simȣĭkъ шi Grigore Шtefъneskȣ, ȣnde lȣminele din пrъvъliĭ se îngъпъ kȣ reflektъrile radioase elle ȣtelelor, aȣriĭ шi argintiĭ че akoпerъ bolta d'azȣr, kȣ razele voioase alle lȣnеĭ strъlȣчinde koloriĭ divine шi înkъntъtoare; — Tîrgȣl ȣnde merge tînъrȣl шi bъtrъnȣl, mikȣl шi marele, vesel шi tristȣl de askȣltъ melodioasele akoarde alle lȣĭ Пaraskiva шi bandeĭ sele de lъȣtariĭ че fak armoniele lor de resȣпъ de la ȣnȣ̆ kaпъt al ȣliцеĭ пiпъ la чel alt.

Bilчiȣrele пe afarъ ȣnde se adȣпъ tot oraшȣl; — Kornъцelȣl resȣnînd în vesele strigъte, kiote, чimпoaie, flȣere, kavalȣrĭ, tokmelĭ, цъцъetȣrĭ de lъȣtariĭ de sate, чoknete de пaxare, konversaцiȣnĭ ȣgomotoase, danцe voioase, ȣnde se adȣпъ lȣmea kȣm sъ kade sȣbt kortȣl ardikat de amabilitatea шi bȣna, voinцъ a D-lȣĭ Чokîrlan sȣbt-administratorȣl, om onest, fȣnkцiȣnar пrob шi inteliginte, kare faчe tot че пoate ka sъ îndatoreze, sъ satisfakъ пe toцĭ шi kare resȣmaшte tot de a ȣna a faче lȣmea sъ пleчe înkъntatъ de manierele, пoliteцa, afabilitatea шi îngrijirea D-lȣĭ.

Vara vin distrakцiȣnele serioase; — bъile de la Шerbъneшtĭ, Пȣчioasa ȣnde alleargъ tot oraшȣlȣ̆ sȣbt пretest de sъпъtate; de la Шerbъneшtĭ че se desfъшoarъ graцioase шi пe karĭ le a deskris astfel ȣn amik al meȣ̆ jȣne пoet inedit fiȣ̆ de цъran kare пȣ a stȣdiat niчĭ o datъ alt чeva de kъt че a пȣtȣț glana ȣatȣlȣĭ sъȣ̆,

Balaganѕl se înalцъ în' drеanta, în ѕn mѕnte stîn-kos, verde ші înflorit, пѕrtînd în vîrfѕl seѕ ka o kѕпѕпъ maiestoasъ o dъrъmъtѕrъ de skîndѕrĭ че o datъ era stabiliment de bъĭ ші kare astъzĭ rѕinъ delabratъ servъ de adъnostire tѕrmeler kъnd nloaia vine de le ѕпrinde пе kъmnie;— în stînga se des-fъшoarъ koketъ ші în miĭ de kolorĭ Zъrъfoaia че-шĭ înalцъ kѕ o glorioasъ koketъrie frѕnteaĭ sѕnerbъ ші înfloritъ din naintea okilor înkъntaцĭ, ші ѕnde kasa albъ ші originalъ a D-lѕĭ Marineskѕ întinde sпre visitъtorĭ asпektѕĭ osnitalier че nare kъ ziче: „Vino:— aчi amѕ ѕn Romъn bѕn ші îndatoritor „o damъ jѕnъ ші amabilъ karĭ se întrek a da oasne-„цilor lor voioшĭ semnalѕl veselieĭ ші al nlъчerilor, „al danцelor ші al kînteчelor;— aчĭ nѕ este jenъ, eti-„ketъ, disimѕlaцiѕne; aчi trebѕe sъ intre чine va ka „într'ѕn altar kѕ inima nѕrъ, sinчerъ ші veselъ, kѕ sto-„makѕl gata a nriimi nrъnzѕl, kѕ sѕrisѕl пе bѕze, kѕ „ferichirea în inimъ;— de sѕfferĭ vin'o; — kъчĭ aчen-„tele noastre, sonore ші armonioase, danцele noastre, „înkъntъtoare te vor faче sъ ѕiцĭ, te vor mѕlцѕmi ші „veĭ nleka konsolat";— În faцъ Moцъeniĭ, sѕvenire de antikъ avere a ѕneĭ dame marĭ, че a snѕlbe-rat'o vîntѕl чirkѕmstanцelor ші al neferiчirilor aratъ kîmniele modeste, пъшѕnele 'ĭ fertile, stъnчele ĭ bo-gate de kaшѕrĭ, brînzelѕrĭ, lъntѕrĭ ші kaшkavale.

În mezĭ-lok Ialomiцa limnede че kѕrъ linъ ші armonioasъ ka o шoпtъ de amor, ka o melodie mѕ-sikalъ че vorbeшte sѕfletѕlѕĭ.— Bъile de la Шer-bъneштĭ, Uѕчioasa konrinse în maĭ mѕlte kъtѕne ѕnde vin de fѕrnikъ lѕmea de nrin Tîrgoviшte, Шloeштĭ, Mѕшчel, Bѕkѕreштĭ, sѕbt nretest de sъnъ-tate sъ kaѕte diversiѕnĭ, distrakцiѕnĭ ші netre-

черї noї ші variate; — хanul din aintea кърula vin de se adunъ seara toцї visitъtori bъilor, unde askultъ kintînd lъutariї, unde konversaцiunile vesele, rîzъtoare, amoroase, intime se îngъnъ într'un sgomot kontin ші ameniцъtor, ші se amestekъ ku îngeцatele, kofeturile, dulчeцile че oferъ kavaleriї galanцї la damele gîndirilor lor; — umbrarul subt kare se adъnostesk de arzîndele raze ale soarelui, kusuцele цъrъnestї, miчї, strъmte, îngesuite kare konцine maї multe bukuriї, maї multe feriчirї, maї multe întîmnlъrї de kit un nalat saŭ o kasъ snaцioasъ ші elegantъ din kanitala mare.

Vara lokuitoriї desertъ orашul nentru bъile de la Шerbъnestї, Пuчioasa; Paraskiva vekiul ші maliцiosul kluчer lъutar se transnortъ akolo ku toatъ banda luї, Sava komnanionulŭ seŭ din juneцъ 'l însoцeшte ші netreчerile, danцele, risurile ші întîlnirile amoroase se suччedъ ku o ranidilate ші ku o mulцumire a esistenцeї nesnusъ.

Iatъ Tirgoviшtea amiчe lektor, amabilъ lektriчe, noцї ziчe akum orї kuї veї voi ші te va krede kъ aї vъzut ne grosul ші veselul Paraskiva, stilnul ші fondamentul nrinчinal al veseliєї aчeluї oraш, ku gisbeaoaї de nostav mъnkatъ de moliї, runtъ ші kîrnitъ, kъ 'l aї auzit kъntъnd „în zadar resare, în zadar anune„ kъ aї resnirat aerul grъdineї nubliчe, kъ aї admirat nodul lung ші frumos, suvenire lъsatъ oraшuluї de nrinчinele Bibesku, kъ aї salutat kunolele Mъnъstireї Dealuluї че se înalцъ mъreцe ші religioase în nresinцa grъdineї nubliчe, kъ aї auzit o armonioasъ nriveghere la Mъnъstirea Viforîta, kъ aї nriimit un sъrutat de amor în grъdina Mitronolieї unde mulцumitъ nъrintєluї nrotosinцel

egsmens kare ns vrea sъ fakъ o nortiцъ era sъ-цĭ frîngĭ gîtsl sъrind neste zidsrĭ, kъ aĭ gsstat o orъ de feriчire în aчea grъdinъ ssbt nsksl stsfos шi des чe smbreste loksl lъngъ o groanъ ziditъ чe seamъnъ a fi fost sn vekiš ssteran, kъ te-aĭ srkat ks fiinцa isbitъ anъsatъ ne braцs'цĭ amoros шi misterios nînъ în vîrfsl Balaganslsĭ kъ цĭ-aĭ rezemat frsntea ne sn sîn adorat în verzile kîmnii rînoase alle Zъrъfoaeĭ, kъ aĭ fost la balsl Usblik чe sъ fъчea în kasele rъnosatslsĭ Holizake, al kъror antrenrenor era Xerman ovreisl, kъ aĭ fost la viia П-lsĭ.... M... шi kъ aĭ bъst akolo msst шi vin vekis nînъ чe цĭ aĭ ameцit minцile; — toate astea le noцĭ snsne în konфiinцъ, ks oare kare sekъritate шi sъ шtiĭ ns maĭ nsцin (ksm ziчe Romъnsl) sъ kîrneшtĭ minчisna, orĭ чine te va aszi te va krede, — kъчĭ este aшa. — Maĭ noцì adъoga kъ aĭ vъzst biserika Stelea, ssvenirea istorikъ шi memorabile; manцsrile singsre rъmъшiцe alle vekilor fortifikaцisnĭ, noarta, nalatele în rsine, kindica, (kindica în stare a ziчe чellor чe ns ksnosk kanitala цereĭ kъ daka Bsksreшtiĭ ar avea шi el o mikъ Kindie ar fi o mikъ Tîrgoviшte), Mъnъstirea Dealslsĭ renaratъ, sanktifiksatъ din noš, Viforîta snde aĭ aszit, (neanъratъ sъ ns цĭ siцĭ aчeasta în detalsrile чe veĭ nara) ne maĭчele Singlitika, Ambrosia шi Filokteia, kîntînd în strana din dreanta; okniцa snde aĭ vъzst msnцiĭ de sare шi oknele nъrъsite, Gorgota saš Golgota snde este sn egsmen grek noš kare ns шtie doъ boale Romъneшte шi o biserikъ derъnъnatъ, xansl Kostake bъrbiersl în niaцa oborslsĭ, a lsĭ Ioniцъ bъrbiers în tîrg.

X.

Amorul luĭ Paul.

Kъnd Паȣl шedea пе skaȣn rezemal de o mъsчioarъ, în faцa eĭ kъtъnd se чiteaskъ în eksпresiȣnea okilor eĭ înkъnlъtorĭ, пrivind sȣrъsȣl deliчios пе bȣzele eĭ; — iĭ пъrea kъ чeia чe 'ĭ пȣtea da ea lȣĭ, era o fеriчire чelestъ, пе lъngъ kare tot чe gȣsise пînъ atȣnчĭ eraȣ пlъчerĭ grosiere шi absȣrde, — iĭ пъrea kъ eksista în el чeva nobil divinȣ, чe sta închis în inima lȣĭ; — sensaцiȣnĭ чe înчerk florile kъnd iarba шi bъlъriile kare kresk пeste dînsele, le 'n пъbȣшaшчe шi le akoпere; — iĭ пъrea kъ tot чe înчerkase пînъ atȣnчĭ, era eksistinцa insiпidъ a ȣnȣĭ шarпe orb чe se tъra пе пъmъnt fъrъ misiȣne, — шi kъ de atȣnчĭ nȣmaĭ, kъtarea eĭ re'nkъlzea sȣfletȣl ka soarele din lȣna luĭ Maiȣ, шi îl desvolta înъlцîndȣl sпre sfere nekȣnoskȣte; — iĭ пъrea kъ în akord kȣ aчea melodie sȣfletȣl sъȣ kъnta o armonie fъrъ kȣvinte пentrȣ bȣze, dar пе kare de ar fi пȣtȣt'o eksпrima, ar fi пrodȣs kȣ elokȣinцъ komorĭ de amor, пentrȣ femea чe'l iȣbea, шi iȣbea imagina eĭ sveltъ, ȣшoarъ, naltъ, — imagine чe kredea kreatъ din ȣn sȣrъs al luĭ Dȣmne-

zeȣ̆, — iĭ пъrea înkonjȣratъ de o aȣreolъ чe-пȣ aпarцiпe пъmъntȣlȣĭ nostrȣ.

Atȣnчĭ se gъndea, om, de kъnd sȣfletȣl sъȣ̆ era în ekstaze a asemenea sensaцiȣnĭ, dakъ el nȣ dobîndise o natȣrъ sȣпerioarъ aчeleĭ чe avȣse пînъ akolo? — se kredea demn de or чe; — iĭ пъrea kъ toatъ aчea femee frȣmoasъ, deliчoasъ, înkъntъtoare, ȣnind inima eĭ kȣ a lȣĭ, gъsea 'n el o altъ viaцъ, kъ sȣfletele lor se konfȣndaȣ̆ ka doъ florĭ kȣ пrofȣm, ka doъ пikъtȣrĭ de roъ п'o rozъ, — шi afla în amorȣlȣ̆ eĭ feriчirea misterioasъ de kare'ĭ era sete.

Sȣfletȣl sъȣ̆ avea aripĭ divine чe îl înъlцa sпre regiȣnĭ nekȣnoskȣte, — avea o veneraцiȣne sъnktъ пentrȣ sensaцiȣnele чe se deшteпtase 'n el.

Ea iĭ пъrea o пorцie a divinitъцeĭ чe trebȣia se adoare el, — шi el era ka arborele kare dȣпъ чe a trekȣt iarna ȣskat, îngeцat, trist, bъtȣt de ninsoare, de viskol, шi de grindinъ, se re'nveselesчe пrima-vara, înverzesчe, se akoпere de florĭ шi de frȣkte, шi înbъlsъmeшte aerȣl îmпrejȣrȣl sъȣ̆

Neaпъrat kъ kȣrînd saȣ̆ tъrziȣ̆, era sъ 'ĭ пarъ stranie шi bizare, toate ideele de amor чe avea el atȣnчĭ; — dar atȣnчĭ el nȣ 'nцelegea aчeasta, ȣn amor mare, imens, sakrȣ, kare 'l fъчea a voi ka toatъ aчea femee se fie întreagъ a lȣĭ, kъ toatъ eksistenцa eĭ se fie în el, шi el se fie ka Dȣmnezeȣ̆ lȣmea, feriчirea, dorinцa, шi veaцa eĭ.

XI.

Carnavalul.

Karnavalul veni kу valsele 'ĭ fantastiче, kу polчi-чile frenetiче, polчĭ-mazурчele'ĭ voioase, skotiшеĭ animate, шi kуadrilurile amoroase, —*Paraшkiva* шi banda luĭ de lъутarĭ ішĭ akordarъ vioarele, naiul, шi kobzele; —sala kaseĭ luĭ Polizake se deskise; — oameni gravĭ înчepurъ a se asikура de mesele de kъrцĭ; — Xerman ovreiul se puse a aшeza buffetul; — junimea a'шĭ eksersa piчioarele la danц.

Lina ka tot d'auna reginъ prin frумuseцъ, veselie шi graцiositate, fу чea d'întъiŭ la bal, fу чea d'întъĭ kare dedу semnalul plъчerilor шi al distrakцiунelor.

Paul era jalуz, — de tata'l eĭ, kъnd el o sъruta, de surora eĭ, de fratele eĭ, de bъrbatul eĭ,— de omul чe dъnцa ku dînsa,— de aчel чe 'ĭ ziчea doъ kuvinte de amika kъreĭ ea fъчea konfidenцele eĭ; — era jaluz de floarea чe respira, de aerul чe miшka frumosу'ĭ pъr blond,— de azurul чerуluĭ чe ea privea ku okiĭ amoroшĭ, — de paserea чe kъnta pe arborĭ,— шi a kъreĭ akчente dulчĭ se 'nkъnta ku melodia suavъ a voчeĭ eĭ,—de iarba verde чe kъlka piчoruшele'ĭ iubite,— de fruktul чe muшka dinцi 'ĭ albĭ

ші egѕalĭ ka mъrgъritarѕl,— de tot че o прivea, o atingea, saѢ ĭĭ vorbea.

Паѕl se întъlnea kѕ dъnsa, seara în kъmъrѕца kare servea tatъlѕĭ sъѢ de kanцelarie; o masъ de lemn alb, ѕn skaѕn de lemn че avea спatele rѕпt, ѕn пat kѕ пatrѕ skъndѕrĭ neekѕale ашezate ѕna lъngъ alta,— eraѢ tot mobilierѕl че forma aчea kanцelarie,— atъt de bogatъ în feriчirĭ ші volѕпtъцĭ.

ȘaѢ kъnd пѕ se пѕtea întъlni în kanцelarie,— se întъlneaѢ în kѕxnie.

Aчea kѕxnie era чeva ші maĭ пitoresk,— o vatrъ do пъmъnt kѕ kъръmizĭ,— ѕn пat kѕ пatrѕ skъndѕrĭ ka чel din Kanцelarie,— în vatrъ tot d'aѕna fok, doъ limbĭ de fer, ші ѕn kazan kѕ апъ fiartъ.

În aчea kanцelarie, în aчea kѕxnie, o strъngea în braцele lѕĭ,— akolo ĭĭ ziчea ea kъ 'l iѕbeште,— akolo ĭĭ da sъ rѕtъrile maĭ în bъtъtoare,— чele maĭ amoroase,— akolo îl înkongiѕra ea kѕ braцelelĭ amoroase,— akolo ĭĭ jѕra ѕn amorѢ etern,— etern ka tot че trъeчe în viaцъ.

*

* *

Пentrѕ 'ntъia oarъ,— seara era 'пtѕпekoasъ, o bѕrъ de пloaie mikъ пika, ші noroiѕl venea пînъ la glesna пiчoarelor lѕĭ;— dѕпъ konvenцiѕnea fъkѕtъ între el ші Kaliцa, (Kaliцa era sѕbretъ konfidentъ a Lineĭ);— kъnd se întѕneka, el era la ѕlѕчele kaseĭ, пe din dos ші dedѕ semnalѕl otъrъt, flѕerînd din toate пѕterele lѕĭ o arie Romъneaskъ;— Kaliцa veni

il ашезъ лънгъ о клае де фън, седѹсе де се асикѹръ къ нѹ ера нимені ла ферестреле татълѹї еї, ш'апої фiind къ, ші канцеларіа ші кѹхніа ераѹ пліне де оамені ін сеара ачеіа, il бъгъ сѹбт шопрон ін досѹл ірѹсѹреї, ші мерсе де 'нсчіінцъ пе Lina къ о астеаптъ.

О! къте феріцірі сѹбліме ші деліцоасе а гѹстат ел аколо!

În о алтъ сеаръ лѹна ера лѹміноасъ ші стрълѹчіндъ, черѹл сенін, стелеле радіоасе; — кînd вені Паѹл ла ора обічінѹітъ, ші мерсе ка тот д'аѹна лънгъ ачеа клае де фън, — Флореа бърбатѹл Каліцеї ера сѹс пе клае ші да фън јос пентрѹ каї, — ел шедеа пітіт ла пічоареле клъіеї ші ворбеа інчет кѹ Флореа, — кънд де одатъ възѹръ пе Каліца гъфъінд ші фъкънд семне каре семніфікаѹ къ бърбатѹл Лінеї мергеа спре дъпшії, Флореа зісе лѹї Паѹл съ се арѹнче јос ші съ се факъ мітітел, ші арѹнкъ деасѹпра лѹї кîте ва пѹркоае де фън сѹб каре il акоперi де тот; — Хагіѹл (аша сѹпранѹмісе тоці пе бърбатѹл Лінеї) се апропіъ де дъпшії, Паѹл ера аскѹнс сѹбт фън, — дѹпъ къте-ва кѹвінте ші інстрѹкціі дате візітіѹлѹї асѹпра каілор, Хагіѹл се ѹркъ іар сѹс фъръ а бъпѹі німік; — Бравѹл Флореа рідікъ іар пѹркоаеле сѹб каре il акоперісе, лѹъ фънѹл ла спінаре ші Паѹл мергънд пе лънгъ Флореа інтръ ін канцеларіе ѹнде Ліна вені кѹ кîтева мінѹте маі ін ѹрмъ.

*

* *

În о алтъ сеаръ, — Паѹл інтрасе ін камера ачеа пітореаскъ ші скѹмпъ ѹнде се петречеаѹ сченеле інтіме ші дѹлчі але ачелѹї амор деліціос, — ас-

tenta ne Lina,— ші inima lsї tresъrea gъndindsѕъ la delivisrile înkъntъtoare че avea se gsste;— în vatrъ ardea sn fok de lemne че lsmina aчea kъmъrsцъ, de o lsminъ blafardъ, ші rozъ;— ші lsna argintie a kъreї raze strebъtea nrin doъ okisrї de geam, ші nrin xъrtie, ші se îngînaš ks klinirile fokslsї de âssura kъrsї klokotea ks o stranie armonie ana че ferbea în sn kazan mare de rsfe

Пasl шedea akolo, ші aшtenta admirъnd kînd aчele raze lsminoase ale fokslsї, kъnd lsvirea noctikъ a lsneї,— ші fъчea reflcksisnї ks totsl filosofiче assnra nronrietъцilor че a lъsat Dsmnezeš snor kornsrї, snor elemente, ші snor inime se simцъ.

În mijlocsl aчelor reflekšisnї, el aszi odatъ voчea snartъ ші diskordъ a lsї Xagisl, kare flserînd striga sn kъїne, ші se îndreuta snre kanцelarie,— Пasl varsъ ana din kazan neste fok, ші kînd îl aszi lъngъ sшъ, trase шiшsl din baston;—

De va faчe sn nas;— îшї zise Пasl:— de'mї va ziчe sn ksvînt, îl voї цine în resnekt ks шiшsl ka sъ ns mъ noatъ reksnoaшчe, ші ka sъ mъ noчis denъrta fъrъ a komnromite ne dînsa; de va nsne mъna ne mine, îї bag шiшsl în nent ші ks aчeasta anъr чel nsцin onorsl eї.

Din feriчire kъ xagisl se onri la sшъ, ші ns intrъ, fidela ші sniritsoasa Kalцъ îї eшi 'nainte ші 'l înkredinцъ ksm se nstea maї bine kъ niчї ns se dedsse Lesl ne jos, ші kъ nimenї ns'l vъzsse; ші Xagisl merse sss.

Dsnъ kъte-va momente Lina veni.

X.

Reflecsiunĭ asupra amoruluĭ şi assupra femeelorŭ.

Съ stъm пȣцin ачi, amiчe lektor, saȣ̆ amabilъ lektriцъ; — sȣntem sikȣrĭ kъ, fiind kъ am ȣ̆itat sъ ziчem la 'пчепȣt чеea че avem sъ sпȣnem akȣm, — ne kredeцĭ aȣtorȣl шi tot de o datъ eroȣl aчestȣĭ romanц, — vъ 'пшelaцĭ.

Aчest romanц nȣ este al nostrȣ, — imĭ aȣ̆ fost povestit de ȣп amik, — întokmaĭ ast-fel пre-kȣm il dъm пȣbliчitъцeĭ.

Шi ka sъ vъ konvingem шi maĭ bine kъ noĭ nȣ sȣntem de lok eroȣl sчenelorȣ̆ че s'aȣ̆ petrekȣt, шi kъ noĭ nȣ revendikъm de lok onorȣl aчesta, vom sпȣne lektorȣlȣĭ nostrȣ, intre noĭ, in konfidenцъ, шi fъrъ a maĭ sпȣi nimenĭ ideele noastre assȣпra a-morȣlȣĭ шi asȣпra femeelorȣ̆.

Amorȣl ne пare niшte frigȣrĭ чerebrale în kare omȣl este kondȣs in tot timпȣl kъt цine пassiȣnea in ȣn delir kontinȣȣ̆, — niшte frigȣrĭ in kare omȣl ȣ̆itъ datorie, afaчerĭ, шi interese; — niчĭ mizloa-чele, niчĭ neчesitъцile, nȣ ne iartъ sъ ne пrokȣ-rъm ȣn asemenea lȣkȣ.

De am fi gъssit o femee kare se simцъ ka noĭ,

se gъndeaskъ ka noĭ, sъ kreazъ în tot че kredem noĭ, пoate kъ ne'am fi abъtȣt шi noĭ din kalea че ne-am пропȣs se ȣrmъm пînъ 'n sfîrшit, — шi kъ 'n lok de a fi sпektator imпasibil шi rezonъtor reчe al vieцeĭ, am fi пriimit шi noĭ în soчietate ȣn rol de jȣne пremiȣ, saŭ de пremiȣ-amorez dȣпe kȣm se ziче 'n stil de kȣlisse.

Dar aчea femee n'am gъsit'o, — шi пoate kъ aчeasta aŭ fost kaȣsa de am rъmas nestrъmȣtat din datoriele de пassivitate komпlektъ че ne-am imпȣs.

Amorȣl ne пare a fi tot d'aȣna ȣn lȣks; — ka sъ fiĭ înamorat, ka sъ fiĭ iȣbit de o femee, trebȣesk neaпъrat treĭ kodiцiȣnĭ sine qua non: — *sпirit*, — *пoziцiȣne 'naltъ шi inflȣenцъ*, — шi *avere mare*.

Sпirit însъ *sпirit sȣпerfiчial*; — sпirit ȣшor, badin, voios, — trъsȣrĭ de aчele че seamъnъ kȣ aȣrȣl че sȣnъ dar kare 'nъȣntrȣ e sek, — strъlȣчirĭ voioase ka ale likoriȣlȣĭ, kare пrivite de aпroaпe nȣ aŭ niчĭ o valoare, sgȣomot de kloпoцeĭ ka aчeĭ kariĭ se пȣnŭ la kaiĭ înxъmaцĭ iarna la sъniĭ, kariĭ asȣrzeskŭ, dar kare nȣ aŭ gravȣl, armonia, dȣlчeaцa kloпotelorŭ biseriчelorŭ, skъnteĭ че пerŭ voioase în o likoare, шi kare nȣ lasъ în ȣrma lorŭ niчĭ o reflexiȣne serioasъ, niчĭ o idee filosofikъ.

Пoziцiȣne 'naltъ шi inflȣenцъ mare: — Ka sъ kaȣцĭ interesele femeeĭ че veĭ avea nefeririчirea sъ iȣbeшчĭ, — ka sъ kъstige toate jȣdekъцile, — ka sъ adȣne avere, — ka sъ'ĭ faчĭ împrejȣr o kȣrte de lingȣшitorĭ; — ka sъ'ĭ пȣĭ în slȣjbъ tatъ, frъцior, bъrbat, vъr, neпot, streneпot, — ka se baцĭ toцĭ mostenitoriĭ familieĭ în skolele statȣlȣĭ шi 'n

skoala militarъ, kă sъ . . . . ka sъ . . . . nînъ чe nѕ se maĭ sfîrшeшte nичĭ o datъ.

Avere. Ka sъ fiĭ elegant, nomъdѕit, frisat, kosmetisat, mъnѕшat, strъns, ka o nъnѕшe nѕsъ la fereastra ѕnѕĭ kѕafor-nerѕker, — ka sъ o kѕmnerĭ ne dъnsa, ne servitorĭ, ne sѕbrete, шi kъte o datъ narte din familia eĭ, — ka sъ nlъteшtĭ bѕkete, stofe, skѕle, nъr, шi tot чe'ĭ o alesni 'n minte se kѕmnere.

Fъrъ de aчestea nѕ noцĭ iѕbi шi nѕ noцĭ fi amantѕl ѕneĭ femeĭ, — afarъ nѕmaĭ de'ĭ voi sъ te înjoseшtĭ nînъ a nriimi ѕn rol nassiv, — ѕn rol de lakeŭ; — adikъ se nriimeшtĭ a fi nlъtit, — a'цĭ vinde kornѕl ѕneĭ femeĭ sbъrчitъ, festelitъ, sѕlimenitъ, snoitъ, kъrъmizitъ, vъtѕitъ'n toate nъrцile, — ѕneĭ femeĭ kare nѕ maĭ este de kъt remъшiцele ѕneĭ tinereцe saŭ ѕneĭ frѕmѕseцe, — kare nѕ maĭ e de kъt skeletѕl ѕneĭ femeĭ saŭ ѕn binѕd mort шi învъtѕit, — kѕm sѕnt dobitoaчele îmnъete. — Rol, infam demn de ѕn lakeŭ, saŭ de ѕn sѕflet înjosit nînъ la чel din ѕrmъ grad.

O femee se'nkъntъ de ѕn anrono, de o ironie, de o glѕmъ, шi adese orĭ kiar, de o imnertinenцъ; — sѕfletѕ'ĭ se atinge nrin kѕvinte sforъitoare, noetiчe, — deklaraцiѕnĭ romantiчe, konversaцiѕnĭ amoroase, kъnteчe armonioase ka o sonatъ a lѕĭ Beethoven saŭ ka o elegie a lѕĭ de La Martinnes. — Ѕn om kare s'ar dѕчe sъ zikъ ѕneĭ femeĭ simnlѕ, fъrъ ton tragik, fъrъ o deklamaцie anelnisitъ fъrъ a se nѕne în genѕke ka ѕn sklav lingѕшitor, fъrъ vorbe late, — *Doamnъ te iѕbesk шi nѕiŭ viaцa mea la niчoarele Domnieĭ tale,* — omѕl aчela ar fi resnins kѕ ridikol, шi kѕ disnreц, ka ѕn insolent, ka ѕn nъtъrъŭ.

Amorȣl kъtre o femee se dovedeшte la noĭ, maĭ kȣ seamъ пrin sakrifiчiȣrele чe'ĭ faчĭ în banĭ, пrin birjъ kȣ ziоa, пrin klъdъriĭ de bȣkete.

Ka sъ dovedeшtĭ ȣnеĭ femeĭ kъ o iȣbeшtĭ trebȣe sъ o ȣrmezĭ ka ȣn kъџelȣш nȣmit *ami* saȣ *fidèle*, — sъ nȣ aĭbĭ niчĭ o datъ чea maĭ mikъ пatъ de noroiȣ saȣ de пraf, se пorџĭ xaĭne strimte, strъnse; tiklȣite dȣпъ чea din ȣrmъ modъ; — sъ aĭbĭ пiчoarele strъnse 'n чisme atъt în kъt sъ'џĭ пlesneaskъ okiĭ în kaп.

Skȣlпtoriĭ antikitъџeĭ eraȣ Benvenuto Celini, Pradier ш'alџiĭ. — La noĭ sȣnt Lentrain, Coulouvrain, Kostandineskȣ, Klenk, ш'alџiĭ.

Sъ пȣĭ пe niele kъmъшĭ atъt de fine în kъt sъ se vazъ razele soarelȣĭ п'în ele, шi atъt de kȣsȣte în kъt sъ nȣ maĭ aĭbъ kolџ de пъnzъ neted, пъrȣl fъkȣt sbъrloiȣ în kaп шi kъrarea fъkȣtъ în mizlok, mȣstъџile înџeпenite ka doȣъ fȣrчĭ rъsȣчite; — adaogъ la aчeste rasȣ'n toate zilele, пȣdra de orez, пȣџin roz de sȣliman, karmin de bȣze, пrofȣmȣrĭ de toate sпeчiele, mъnȣшĭ de treĭ orĭ пe zi; шi veĭ avea ȣn amant amorezat.

Ke sъ'mпlineшtĭ aчeste ekzijenџe sъ faчem kalkȣlȣl de kъt trebȣeшte ka sъ ajȣngemȣ la rezȣltatȣl sȣmeĭ чe trebȣe sъ posezĭ ka sъ fiĭ ȣn amant amorezat.

Iatъ kalkȣlȣl : — пe lȣnъ.

Birjъ	65 galb.
Gietre шasse пerekĭ пe lȣnъ . .	18 —
Jiletȣl чel пȣџin 12. . .	24 —
Kravate чel пȣџin 24 . .	24 —
Frakȣrĭ пatrȣ . . .	32 —
Sȣrtȣчe пatrȣ . . .	32 —

Jakete пatrȣ	32 galb.
Пaltoaпe пatrȣ	48 —
Къmъшĭ treĭ-zeчĭ шi doȣъ	384 —
Пomadъ, kosmetik, апъ de kolonie, oџet de toaletъ, praf de dinџĭ, profȣm gardenia . . . ;	100 —
Rozȣ de obraz, karmin de bȣze, praf пeпtrȣ пoleitȣl ȣngiilor шчl. шчl. шчl. шчl. шчl. шчl.	100 —
Мъпȣшĭ 90 pereki пe lȣпъ. teatrȣ, balȣrĭ, grъdinĭ distrakџiĭ шчl.	60 —
Bakшiшȣrĭ шi kȣmпъrъtorĭ în familie.	100 —
Keltȣelĭ esstraordinare шi пeпrevъzȣte.	300 —
Total.	1319 galb.

Чeĭ kariĭ пȣ aȣ venitȣl aчesta пe lȣпъ adikъ 1082S galb. пe an, пȣ пoate fi пiчĭ amorezat, пiчĭ amant.

Чeĭ kariĭ aȣ o sȣtъ, doȣъ sȣte, treĭ sȣte galbenĭ venit пe lȣпъ, шi voesk sъ fie amorezaџĭ, шi amanџĭ, — împrȣmȣtъ restȣl пînъ la sȣma voitъ prin aчest kalkȣl.

Amorȣlȣ ȣneĭ femeĭ este tot d'aȣпa o пeferiчire în ȣrmъ, ȣn regret trist шi dȣreros.

Amorȣlȣ ȣneĭ femeĭ este de пatrȣ speџiĭ, — kaпriчiȣ, distrakџiȣпe, resbȣпare saȣ iȣbire.

Kaпriчiȣlȣ пaшte din o xaĭпъ bine пȣrtatъ, — din o vorbъ de sпirit kare a чirkȣlat, — din o estravaganџъ kare a ajȣпs la modъ, ka koada kъĭпelȣĭ lȣĭ Alчibiad, — din ȣп sȣrъs, — din o danџъ, — din o generositate fъkȣtъ la timп, — din ȣп komплiment fъkȣt apropo, — din o impertinenџъ bine trъntitъ;

— terminѕl ѕnѕĭ kanriчiѫ e de kъte-va zile, — de kъte-va sъnтъmъnĭ, — de ѕn trimestrѕ чel mѕlt.

Disnosiцiѕne: Kъnd o femee este adatъ disnosiцiѕnelorѫ negre, întѕnekoase, kъskъtoare, ne karii Franчesiĭ le nѕmeskѫ *l'ennui*, Englesiĭ *The Spleen*, — шi Romъniĭ *ѕrѕtѕl*; — kъnd o femee jѕnъ, aшezatъ ne o moale шi elegantъ sofa, înчene a'шĭ întinde membrele'ĭ frele шi delikate; — kъnd ea'nчene a kъska; — feriчe de omѕl elegant kѕ venitѕl lѕnar чe am arъtat, — kare va treчe în momentѕl aчela nragѕl aчelѕĭ bѕdѕar; — ea kaѕtъ distrakцiѕne, — шi fie blondъ saѫ brѕnъ, fie kѕ favorite saѫ kѕ barbъ, — distrakцiѕnea e bine nriimitъ kъnd se anronie de sofa kѕ sѕrîsѕl ne bѕze.

Distrakцiѕnea цine maĭ nѕцin de kît kanriчiѕl; — шi o altъ distrakцiѕne, omoarъ distrakцiѕnea чea d'întîiѫ.

Resbѕnare. Femeea 'шĭ resbѕnъ de bъrbatѕl eĭ, de ѕn amant, de ѕn om ne kare'l ѕraшte; — de bъrbatѕl eĭ; — kъnd aчesta o neglijъ nentrѕ beцia jokѕlѕĭ de kъrцĭ, saѫ a amorѕlѕĭ ѕnчĭ alte femeĭ; — de ѕn amant kъnd aчesta'ĭ nare eĭ kъ a neglijat'o; — шi resbѕnarea stъ în o nerekѣ de mѕstъцĭ de kare se agaцъ inima eĭ.

De ѕbire. O femee ѕbeшte a rare orĭ; — dar kъnd ѕbeшte în adevъr, atѕnчĭ femeea devine ѕn ъnger, o sъnktъ demnъ de or чe veneraцiѕne, de orĭ чe adoraцiѕne, de orĭ чe resnekt; — nentrѕ omѕl чe va ѕbi ea e'n stare se sakrifiчe konsideraцiѕnea шi stima soчietъцeĭ, onorѕl nѕmelѕĭ eĭ, feriчire шi viitorѕl eĭ; — viaцъ, kredinцъ, religie, tinereцъ, tot stъ în amorѕl eĭ. — Kъnd va ѕbi în adevъr o femee nѕ va ѕbi niчĭ voцъ, niчĭ tѕaletъ,

nічї influenцъ, nічі avere; — va iubi ne om nentru el ші nentru ea; — îl va iubi obskur, nekunoskut, sъrak, ші ku toatъ abnegaцiunea sufletului eї; — ші adesse kъnd simte kъ nu a fost saŭ kъ nu maї e iubitъ, ea moare ka floarea kъreї linseште aerul, ші se vestejaште dunъ че 'ші-a eksalat nrofumul eї, — kare e amorul.

Dar aчea femee e аша de rarъ în kit nu se gъseште de kъt ka mъrgъritarul ne kare afundъtorul merge sъ'l kaute în adъnkul mъreї.

În amorurile чele maї bine alesse ші maї nemeritej—sunt kontraste kare le faчe neste nutinцъ de aцine;—este neste nutinцъ de a întîlni douъ fiinцe de aчeleaшї ideї, de aчelaшї karakter, de aчeleaшї nrinчiniurї, de aчeeaшї simцire, de aчelaшї devuement;— în timnii d'întъї, kъnd omul kurteazъ o femee, — saŭ kъnd sunt la kanitulul întъї al amoruluї lor, — amъndoї eroiї se'nшel kiar eї ne sine unul asunra чeluї-lalt.

A iubi nentru noї, — însemneazъ a 'nшela;— ші kъnd nu 'nшalъ femeea, atunчї amorul e o ferічire sъnktъ kare e anevoe de gъsit ne nъmînt.

Поeцiї kariї aŭ kъntat amorul ші 'laŭ înъlцat аша de mult, rъdeaŭ kiar eї de eksnresiunele eksagerate че le nlesnea nrin minte, ші nu le nuneaŭ ne xъrtie de kъt numaї nentru kъ ele konцineaŭ rimele че kъtaŭ ka se sfъrшeaskъ versul; — suntem în kredinцa kъ *Lidia* luї *Oraцiu* era o simnlъ femee ka toate femeele, — ші nu nutem garanta de a-vea inimъ.

Natura femeiї este de a fi inkonstintъ, — ші destinul omuluї de a fi înшelat; — se 'ntъmnlъ însъ kъte o datъ kontrariul; — de aчeia Omer a deskris amorul orb.

Toate aчeste ne veцĭ ziчe sъnt oпinisnĭ asъпra femeelor; — ши oпinisnĭ fъrъ inimъ ши fъrъ simцire; —аша este, amabila noastrъ lektriцъ, — oпinisnĭ bazate пe adevъr, — ши la msstrarea D strъ чe ne faчeцĭ, — vom rъsпsnde ka *Desgenais* ; — lsmina indeпeпdentъ Doamnъ, arsnkъ чe чitешtĭ în fok de voestĭ, — dar noĭ ns пstem minцi adevъrslsĭ.

De aчcia noĭ deklarъm în toatъ sinчeritatea, — ka dakъ, Rafael, Dante, saŭ Byron, ar trъi, — cĭ ne-ar sпsne kъ Fornarina, Beatriчe, Mary Duff, aŭ avst ши ele kъte sп kaпriчiŭ пe lъngъ amorsrile lor, — ши kъ tinsrile чele maĭ adevъrate ka femeĭ,— sъnt înkъ, — Regina Kleoпatra, — saŭ Regina lsĭ Makbet.

Deklarъm însъ aчi kъ vorbind în general de femeĭ admitem kъ în tot чe am zis, sъnt ши eksчeпцiĭ onorabile ши resпektabile.

XII.

Unde merge cine-va la Băĭ pentru plăcerĭ şi distracţiunĭ.

În toate цъrile din lȣme bъile sȣnt inventate пentrȣ femeĭ, — шi doktoriĭ aȣ lȣat de sistem a le trimite se skimbe aerȣl; — kъnd vara, ȣneĭ femeĭ îпчепе a'ĭ fi ȣrъt, kъnd niчĭ distrakцiȣnele brȣпe saȣ blonde nȣ o maĭ distreazъ, — se 'nцelege kъ aчea femee are migreпъ, saȣ nevre, saȣ (чele maĭ interesante) sȣnt ameninцate de пeпt, — atȣnчĭ e trebȣinцъ de ȣn remediȣ, fъrъ kare este пeste пȣtinцъ de a vindeka, — bъile, skimbarea de aer, o kȣrъ (inȣtilъ dar) indisпensabilъ, ekserчiцiȣl шчl. шчl.

*

* *

Ka se revenim la Haȣl: — karnavalȣl trekȣ; — trekȣrъ oragioasele sчene de jalȣziĭ, danцele frenetiчe шi obositoare, sgomotele asȣrzitoare.

Veni пrimъ-vara, — kȣ soarele'ĭ radios, kȣ grъdina пȣblikъ, kȣ grъdina mitroпolieĭ, kȣ пlimbъrile п'în împrejmȣirele Tъrgoviшteĭ.